

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKA, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXVII. Nr. 14

Redakcija: GLenmore 5-7281

ANTRADIENIS, (Tuesday), VASARIO (FEB.) 19 D. 1952 M.

Administracija: GLenmore 5-7068

10 CENTU

PREZ. TRUMANAS PRIĖMĖ ALT'o DELEGACIJĄ

Lietuviai žvejai senat. Benton svečiai

Amerikos Lietuvių Tarybos pastangomis JAV Prezidentas H. Truman vasario 15 d. priėmė Amerikos lietuvių delegaciją iš 10 atstovų. Dalyvavo Povilas Dargis, adv. Jonas Grigalius, dr. Pijus Grigaitis, Marijona Kizytė, Vincas Kvietkus, teisėjas Vincas Laukaitis, Leonardas Šimutis, Petras Pivarūnas, Albinas S. Trečiokas ir red. Myk. Vaidyla.

Prezidentas H. Truman su lietuvių ALT delegacija Baltuose Rūmuose nusifotografavo, pilnai išlausė dr. P. Grigaičio perskaitytą memorandumą ir pažadėjo daryti viską Lietuvos ir žudomų Lietuvos žmonių užtarimui. L. I. Centro vedėja Marijona Kizytė perdavė Lietuvos gintaro laivelį, kurį prezidentas, su malonumu priėmęs, padėkojo. Memorandumo ir dovanos įteikimas su atitinkamais pareiškimais užtruko apie 20 minučių. Vėliau atstovai ir fotografai teiravosi apie Lietuvą ir darė įvairius nuotraukus. Be amerikiečių dalyvavo "Voice of America" lietuvių skrybiaus atstovas adv. Kostas Jurgėla, Free Europe lietuviškosios grupės pirmininkas Vaclo. Sidzikauskas ir Liet. Informacijos Centro vedėja Marijona Kizytė, kuri rytojais dieną surengė spaudos konferenciją Willard viesulyje, kur spaudos atstovus apie padėtį Lietuvoje ir savo pabėgimą paįmavo tik ką atvykę į JAV lietuvių žvejai.

Delegacija turėjo pasimatymus su JAV senatoriais: William Benton, iš Conn. (d.), Blair Moody, Mich. (d.) ir Herbert Lehman, iš New York (d.).

Su senatoriais pasimatymuose dalyvavo ir lietuvių žvejai, kur buvo apklausię ir fotografuojami. Ypatingai senatorius Benton labai maloniai priėmė ir ta proga apdovanojo lietuvių žvejus Liongino Kublicką, Juozą Grismanauską ir Edmundą Paulauską, savo išleistomis brangiomis knygomis bei pažadėjo jiems visokią reikalingą paramą. Senatorius William Benton davė savo limuziną su šoferiu visai dienai, kad ALT atstovai ir žvejai galėtų greitesniu laiku atlikti reikalus ir apžiūrėti Washingtono svarbesnes vietas. Be to, senatorius Benton dar pakvie-

tė pas save visą delegaciją ir žvejus į savo gyvenamąjį butą ypatingam priėmimui, kuriame visi buvo nuosirdžiai pavaišinti. Tur būt, bus pirmas atsitikimas, JAV senatorius turėtų savo svečias lietuvius žvejus.

Lietuviai respublikonai delegacijos nariai teisėjas Vincas Laukaitis, Vincas Kvietkus ir A. S. Trečiokas ta proga aplankė respublikonus senatorius ir turėjo platesnį pasikalbėjimą su Respublikonų Tautinio Komiteto vadovybe svarbiais lietuviškais reikalais.

Lietuvos Ministeris P. Žadeikis ALT narius ir lietuvius žvejus pakvietė pas save vasario 16 dienos proga dalyvauti su kitais garbingais svečiais. Dr. Kajeckas buvo atvykęs pasinformuoti iš ALT veiklos.

A. S. Trečiokas

LIETUVOS DRAUGŲ ŽODŽIAI

Vasario 16 proga eilės JAV valstybių gubernatoriai išleido proklamacijas, senatoriai ir kongreso nariai atsuntė sveikinimų, plačiai paminėjo Amerikos spauda. Vasario 14 d. Kongreso stenogramose (Congressional Record) randama keiliolikos kongreso narių ir senatorių ilgų pasveikinimų Lietuvai vasario 16 dienos proga. Tarp jų New Yorko senatorių H. H. Lehman, New Yorko atstovų H. C. Ostertag, Conn. valstybės atstovų J. T. Pettersson, Pa. valstybės atstovų A. B. Kelley, Michigano atstovų P. W. Shager, H. P. O'Neil ir kit.

Čia duodame keletos senatorių pareiškimų ištraukas:

H. Lehman, New Yorko senatorius: "Džiaugiuosi šia proga, galėdamas pasveikinti visus lietuviškojo gimimo ir kilmes amerikiečius, o taip pat ir visus tuos, kurie galėtų prisidėti prie mūsų darbui ir planams tai dienai, kada Lietuvos žmonės vėl galės užimti savo vietą tarp laisvų vyrų ir moterų pasaulyje."

H. Ferguson, Michigano senatorius: "Mūsų žvilgsnis turi nusikelti į tas dienas, kada Lietuvai bus grąžinta jos anksčiau turėtoji garbės vieta tarp tautų ir kada nepriklausomybės tradicija, siekianti tryliką šimtmetį, vėl galės būti su pasididžiumu viešai pareikšta. Aš drauge su kitais mūsų krašto piliečiais jungiuos nuosirdžiai maldai, prašydamas gerovės jų būčiams ir giminėms tėviškės žemėje ir nuosirdžiai tikiu, kad nereikės ilgai laukti dienos, kada jie bus išvaduoti iš komunistų tiranijos."

J. J. Williams, Delaware senatorius: "Pasitikėkite savimi, pasitikėkite Dievu, o taip pat tikėkite, kad laisvės vaivoryksė galutinai prasiskverbs ir išsklaidys vergijos debesis."

Ed. Martin, Pensilvanijos senatorius: "Šiandien ši sena krikščioniškos civilizacijos ir kultūros šalis yra užgrobtą sveikimo įsiveržėlio. Jos gyventojai kenčia priepauidą ir yra persekiojami žiaurios komunistinės diktatūros tiranijos. Bet laisvės liepsna dar skaisčiau dega karžygškos lietuvių tautų, palaikydami viltį, ir siekiamus laisvai gyventi. Tikėdami Dievu ir savo siekimų teisingu-

Korejos derybose pažangos maža

Tokio. — Korejos paliaubų derybose svarbiausi pasikalbėjimai liečia, kurie neutralūs kraštai turi būti pakviesti prižiūrėti paliaubų vykdymą. Vakarai iš savo pusės pasiūlė Šveicariją, Švediją ir Norvegiją, su kuo komunistai sutiko. Komunistų buvo pasiūlyta Sovietai, Lenkija ir Čekoslovakija. Bet Jungt. Tautų delegacija atsisakė Sovietus laikyti neutraliu kraštu, nes jie paruošė ir aprūpina Korejos armiją, kuri 1950 m. pradėjo karą. Kadangi komunistai spiriasi, kad Sovietai būtų priimti, klausimas sudaro naują derybų kliją, nors iš anksto buvo susitarta, kad pasiūlyti kraštai abiem pusėm turi būti priimtini.

Taip pat ir toliau nepasiekta susitarimo dėl belaisvių pasikeitimo, nes komunistai tebesispiria prieš savanorišką repatriaciją. Lygiai jie neatsako ir savo reikalavimo, kad

būtų jiems pripažinta teisė paliaubų metu statyti aerodromus.

Kiti tebeginčijami klausimai yra keliuose uostuose turi veikti tarptautinė paliaubų vykdymo priežiūra ir koki kariuomenės kiekiai į mėnesį gali būti pakeisti naujais.

Pasiekta tik principinio susitarimo, jog po 90 dienų po paliaubų pasirašymo turi būti su-

šaukta politinė konferencija, kuri "turi apsvaistinti svetimų pajėgų atitraukimą, taikų Korejos klausimo išsprendimą ir t.t." Tuo "ir t.t." pasinaudodami, komunistai nori įtraukti į diskusijų klausimus ir Formozos bei komunistinės Kinijos vyriausybės pripažinimą. Bet Vakarų atstovai yra nusistatę, jog tai konferencijai tų klausimų svarstymas nepriklauso.

VOKIEČIŲ Į ATLANTO PAKTĄ DAR NEPRIIMA

Paryžius. — Vakarų didžiųjų valstybių užsienio reikalų ministrų pasitarimuose savo tarpe ir su Vakarų Vokietijos kancleriu pasiekta eile klausimų susitarimo. Tačiau Vakarų sąjungininkai kol kas nutarė atidėti Vokietijos priėmimą į Atlanto pakta. Laikoma, jog taisai priėmimas sukliudytų Europos armijos sukūrimą. Prancūzai ir kai kurie kiti Europos kraštai yra priešingi Vokietijos į šią sąjungą priėmimui, nurodydami, kad Vokietija turi teritorinių pretenzijų ir tai gali visą sąjungą įtraukti į nepageidaujamas painiavas. Vokiečiai tuo sprendimu nėra patenkinti, bet kancl. Adenaueris esąs nuomonės, kad Vokietija galės

prisidėti prie Vakarų gynybos ir nelaukdam pilno priėmimo į Atlanto sąjungą. Nepavyko su vokiečiais dar susitarti, kiek turi Vokietija skirti Vakarų gynybos reikalams lėšų, Vakarų sąjungininkų kontrolės teisių, pasirašius su Vokietija sutartį ir dėl vokiečių karo nusikaltėlių paleidimo. Vokiečiai reikalauja, kad būtų paleista apie 1,000 dabar kalinamų karo nusikaltėlių, kurie asmeniškai nusikaltimų nėra padarę, o buvo nuteisti tik už nusikalstamos tarnybos veiksmus.

SOVIETAI BJO KARO ATVEJU SUKILIMO

Muenchenas. — Sovietų dezertyrai pareiškia, jog Sovietų karinė vadovybė būtų Vokietijoje rimtai susirūpinusi, jog karo atveju visoj jos žinioj esančioj Vokietijos daly prasidėtų partizaninis karas. Dezertyrai nurodo, kad dėl to praėjusių metų rudens manevruose Sovietų daliniai kaip tik bandė atsitrukumą už Oderio - Neissės linijos ir nesinaudojo vokiečių geležinkeliais. Taip pat tai rodo ir įvairūs transporto sabotavimo veiksmai.

Platus pasikalbėjimas su prasiveržusiais pro geležinę uždangą ir pasiekusiais JAV lietuviams žėjais pradedamas spausdinti "Darbininko" 8. mėn. 25 d. numery.

SNIEGO AUDROS PAREIKALAVO 27 GYVYBIŲ

New Yorkas. — JAV šiaurės rytuose siautusios audros padarė nemažų nuostolių ir pareikalavo 27 žmonių gyvybių. Kai kurie asmenys mirė nuo širdies smūgio, išvarę bevalydamis sniegą. Daugely vietų gilus sniegas trukdė susisiekimą ir šimtai mokyklų turėjo nutraukti darbą.

Nuo audros nukentėjo ir visa eilė laivų. Paskendo du buvę pakeliniai į Angliją tanklaiviai, iš kurių 84 asmenų įgulos 15 nesurandama ir laikomi žuvusiais. Taip pat nuskendo keli žvejų laivai, o kiti yra apgadinti ir buvo priversti šauktis pagalbos arba tebėra pavojuje.

Prie Cape Cod audros sunaikinto Pendleton tanklaivio 32 išsibėginti gulos nariai atgabenti į krantą. Devyni Pendleton įgulos nariai katastrofos metu žuvo.

PRIEŠ METUS "AM. BALSAS" PRABILO LIETUVISKAI

Vasario 16 suėjo vieneri metai, kaip "Amerikos Balsas" pradėjo lietuviškas translaciijas į Lietuvą. Pradžioje buvo siunčiama tik viena 15 minučių programa, vėliau dvi 15 minučių programos. Antroji programa dar kartojama per kitus Europoje ir Afrikoje esančius siųstuvus.

"Amerikos Balsas" suka-

progą davė specialią programą, kuria atžymėjo ir Vasario 16 šventę. Pradžioje buvo laisvėje gyvenančių Nepriklausomosios Lietuvos Išlaivinimo Komiteto pirminkas prelatas M. Krupavičius iš Vokietijos (Jo kalbą spausdina atskirai. Red.).

"Amerikos Balsas" perdavė taip pat eilės Amerikos Valstybių gubernatorių proklamacijų, senatorių ir kongreso narių pareiškimų bei kalbų, pasakytų Amerikos Kongrese Vasario 16-tos proga.

Kis.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

Po pasitarimų Paryžiuje tarp Vakarų sąjungininkų užs. reik. min. ir Vak. Vokietijos kanclerio Adenauerio paskelbtas komunikatas, kuriame pranešama, kad klijūts Europai armijai sudaryti esančios pašalintos.

Savo ūkyje pietinėje Norvegijos dalyje, sulaukęs 92 metų, mirė garsus norvegų rašytojas Knutas Hamsunas. Už savo raštus buvo apdovanotas Nobelio premija. Praėjusio karo metu senelį rašytoją naciai išnaudojo savo propagandai, ir po karo jis buvo teisiamas kaip kolaborantas ir nubaustas pinigine bauda.

Prancūzų parlamentas 327 balsais prieš 287 pritarė Europos armijos sudarymui, įtraukiant ir vokiečius, tačiau su sąlyga, kad vokiečių daliniai nebūtų pradėti organizuoti, kol nebus ratifikuota dabar rušiama su Vokietija sutartis.

Gynybos įstaigos praneša, kad balandžio mėn. į karo tarnybą numatoma pašaukti 19,000 vyrų — 15,000 į armiją ir 4,000 į marinių korpusą.

Čekoslovakijos atstovybės Šveicarijoje prekybos attache K. Stern pasitraukė iš savo vietos ir paprašė Šveicarijos vyriausybės suteikti jam politinio pabėgėlio teises. Trijų mėnesių būvy Stern yra jau ketvirtas Čekoslovakijos diplomatas, nutraukęs ryšius su savo vyriausybe ir atsisakę grįžti namo.

Iš Churchillio įstaigos buvo paskelbta, jog anglai šiais metais išbandys savo pirmąją atominę bombą. Tikslu bandymo data nepranešama.

Sovietinės Vokietijos zonos "liaudies policininkų" vis daugiau bėga į Vakarus. Tik vasario pirmojo pusėj perbėgo 27 asmenys. Šiomis dienomis už pasikesinimą bėgti penki policininkai, iš kurių dvi moterys, nuteisti po 15 metų kalėti.

Irano senatas reikalauja, kad min. pirm. Mossadeh imtųsi pastangų atnaujinti su Tarptautinio Banko atstovais nutrūkusias derybas ir ieškotų būdo susitarti. Kraštas, nebegaudamas pajamų iš naftos, yra visai prie bankroto. Tarptautinio Banko atstovai deda pastangas, kad Irano naftos gamyba vėl būtų pradėta, o tuomet bandoma susitarti ginčijamais klausimais.

Vasario 15 d. Washington. Baltuosiuose Rūmuose, prez. Trumanas priėmė ALT'o delegaciją. Iš kairės į dešinę stovi: V. Kvietkus, Dr. P. Grigaitis, Al. Trečiokas, M. Kizytė, M. Vaidyla, prez. Trumanas, kuriam, kaip padėką už "Amerikos Bals" translaciijas, įteikiamas Lietuvos pagrindinio kovotojo ka tik slaptais keliais atsiųstas gintarinis laivelis, L. Šimutis, P. Dargis, W. Laukaitis ir P. Pivarūnas.

NAUJA PRANCŪZŲ BAIMĖ

Bonna. — Vokiečių spauda iškelia, jog prancūzų ir anglų baimė, kad galys atgyti jiems pavojingas vokiečių militarizmas, pamažu nykstanti. Bet dabar kyla susirūpinimas, kad, sudarę savo karines pajėgas, vokiečiai gali ryžtis karui su Sovietais, norėdami atgauti praėjusio karo metu netektas rytines sritis. Prancūzų tvirtinimu, šūkis "Mirsime už Karalių" esąs naujusias vokiečių politinis šūkis ir labai populiarus.

Vokiečių spauda nurodo, jog tokia baimė yra ne tik be pagrindo, bet tiesiog naivi, nes negali būti kalbos, kad planuojamas dvilika vokiečių divizijų galėtų pradėti karą su Sovietų turima karine pajėga.

SOVIETAI MEDŽIOJA STOCKHOLME

K. RAUKLAUKIS, mūsų korespondentas Švedijoje

Vasario 5 d. visi vakariniai Stockholmo laikraščiai didžiausiomis raidėmis pirmuose puslapiuose skelbė, kad Sovietai medžiojo pabaltietį Stockholme. Vakare ir radijas apie tai pranešė.

Kalba ėjo apie 21 metų miško kirtiką latvi Aivars Ozolinš. Policijai jis papasakojo, kad prieš kokią savaitę jis atvyko į Stockholmą pasiteirauti Sovietų ambasadoje, kokių galimybių yra jam sugrįžti atgal į Latviją. Su ambasada nebuvo sunku susisiekti, nes ten kaip Sovietų agentas yra ir vienas latvis, atsigabentas iš Latvijos. Ozolinšui buvo patvirtinta, kad galimybės grįžti yra puikių. Jis buvo apgyvendintas viešbutyje. Po kelių dienų atvyko po Sovietų ambasados tarnautojų ir graži limuzinu nuvežė Ozolinšą į ambasadą, negi leis sugrįžti avia į vykti autobusu, tramvajum, o, gink Dieve, pėsčiam. Rusijoje juk visi traktoriais važinėja! Taigi, viskas tvarkoje. Bet Ozolinš nebuvo iš tokių, kurie po "grivina", — jis panorė, kaip pridėra, skristi į rojų, o ne laivą važiuoti. Kodėl gi ne! Ambasada ir ant rankų nunešė jį į Latviją, nes latvių ten nedaug jau beliko.

Bet atvykęs į konsulatą, latvis jaunuošis, matyt, pajuto smarvę — pradėjo medituoti ir gailėtis savo pasiryžimo. Jo smegenys pradėjo dirbti, kaip čia dabar iš rojus priebutis išnešti kuoda. Šviesios minties ilgai laukti nereikėjo — išeinamoji juk geriausia vieta planui įvykdyti. Jis ir ėjo ten, bet rusai juk mandagūs — jie lydėjo lat-

vį į tą "iną" vietą. Matydamas, kad nieko neiseis, Ozolinš nusprendė eiti imtynių su savo palydovais. O jo būta tvirto ir gerai nuaugusio jaunuolio, tai ir laikraščiai pabrėžė. Laimė buvo latvio pusėje — jis ant menčių paguldė abu palydovus ir, kiek kojos kerta, movė iš konsulato. Nuo čia ir prasidėjo medžioklė. Ozolinš iš konsulato galvatrūkiškai, uždusęs įbėgo į vienos dirbtuvės kiemą, perversdamas iš greitumo net sargą pakelyje pasimaišiusį, o abu palydovai iš paskos į kiemą, bet, pamatę sargą, "susi-sarmatijo" ir sustojo. Latvis tada įbėgo į dirbtuvės kontorą, parodė sudraskytą savo šikšninį švarką, suplėšytus marškinius ir paprašė telefono pasikambinti policijai, nes sovietai, jį persekioja. Netrukus atvyko ir radijo policijos patulius, pasiėmė latvi ir nusiėdė į nuovadą.

Kaip jau minėjau, Ozolinš turėjo skristi, o lėktuvas ta kryptimi turėjo iškristi sekančią dieną. Spaudai pasiteiravus lėktuvų bendrovėje, buvo pranešta, kad visos vietos buvo jau seniai užimtos, Sovietų ambasada gi nebuvo sau jokios vietos rezervavusi. Neėjo greit ir laivas ta kryptimi. Bala žino, kokių kelių Sovietų konsulatą norėjo pristatyti latvi namo, jei jo taip greit panorė.

Pasiteiravus policijoje, buvo pareikšta, kad Ozolinš nėra jokio nusikaltimo Švedijoje padaręs. Tad jo byla bus grynai politinis atvejis. Švedų užsienio reikalų ministerija bus paprasčiausiai saugumo policijos painformuota apie tardymo rezultatus.

JAV teisingumo įstaigos Fair Bluff, N. C., ėmėsi priemonių prieš kulkus, kurie buvo pradėję terorizuoti vietos gyventojus. Sumta dešimt asmenų, kaltinamų smurto veiksmais, už kuriuos gresia didelis bausmės. Čia matome du FBI agentus, demonstruojančius kulkų apdurus.

KATYNO ŽMOGŽUDŽIAI

DR. V. VILKAUSKIS

Katyno žudynės pirmą kartą pasaulį sukrėtė 1943 metais, bet karo metu šio klausimo aiškinimą temdė propaganda. Goebbelsas pilna gerkle rėkė, kad Katyno žudynių kaltininkai yra bolševikai. O bolševikai visą kaltę vertė ant vokiečių. Reikia pasakyti, kad ir hitlerizmo ir stalinizmo kelias nusėtas masinėmis žudynėmis. Masiniai kapai ir Lietuvoje žemėlį paženklino. Šitie baisūs bolševikų nusikaltimai ir dabar vyksta pilnu tempu. Katynas yra tik išpopuliarinti masiniai kapai. Naujų duomenų tuo klausimu patiekia F. G. Hutson, Oxfordo profesorius, kuris atskleidžia pilną bolševikų darbų baisumą.

Katynę nužudyti Lenkijos

karininkai. Apie trečdalis visų Lenkijos karininkų prapuolė Sovietų Rusijoje. Lenkai dabar renka tuo klausimu medžiagą, kuri yra nepaprastai svarbi. Per paskutinius metus jie išleido jau tris knygas. Pirmos knygos autorius yra generolas Anders. Antrąją parašė žinomas dailininkas Josef Czapski, kuriam buvo pavesta sudaryti ypatingą karo belaisvių ieškojimo komisiją. Trečios knygos autorius yra Josef Mackiewicz, žurnalistas, kuris, būdamas Katynė, matė atkastos lavonus. Katyno drama prasidėjo 1939 metais, kada bolševikai dideli Lenkijos kariuomenės kiekį paėmė į nelaisvę. Maždaug 9,000 Lenkijos karininkų ir 6,000 puskarininkų buvo uždaryta Kosielsko, Starobielsko ir Ostaškovo lageriuose.

1940 metų spalio mėn. 7 d. pirmieji vokiečių kariuomenės daliniai atsidūrė Rumunijoje. Bolševikai dabar suprato, kad Hitleris ruošiasi pulti Ukrainą. Maždaug po 3 savaitių NKVD šefas Berija pasiskundė lenkų karininkų Bering ir paklausė, ar jis nenorėtų prisidėti prie kuriamos lenkų kariuomenės Sovietų vadovybėje, jei kiltų karas su Vokietija. Beringas pasiūlė priimti Lenkijos karininkus, kurie yra Kosielsko, Starobielsko ir Ostaškovo lageriuose. Berija atsakė: "Ne. Šitie karininkai yra sunkiai nusikaltę."

1941 metų birželio mėn. 22 dieną Hitleris užpuolė Sovietų Rusiją. Sovietai pareiškė, kad visi lenkų karo belaisviai "amnestuojami". Lenkijos egziliinė vyriausybė Maskva suteikė leidimą iš buvusios karo belaisvių Rusijoje formuoti armiją. Lenkai dabar iš visų vietų Rusijos sričių rinkosi kariuomenę. Bet ir praėjus kelerų mėnesių, iš Kosielsko, Starobielsko ir Ostaškovo lagerių nesirodė nė vienas vyras. Tada lenkų kariuomenės vadovybė rimtai susirūpino. Ji kreipėsi į Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeriją (komisariatą), bet atsakymo negavo. Tada kreipėsi į Staliną, kuris pareiškė, kad ieškomi Lenkijos karininkai, galimas daiktas, pabėgo į Mandžuriją. Amerikos ir Anglijos pasiteiravimai Maskvoje, kur dingo Lenkijos karininkai, taip pat liko be atsakymo. Po pusantrų metų ieškojimo Lenkijos egziliinė vyriausybė priėjo išvados, kad Sovietų Sąjungos vyriausybė išsisukinėja ir meluoja.

Tuo pačiu laiku vokiečių radijas paskelbė, kad surasti masiniai lenkų karininkų kapai Katynė ir kad jie yra bolševikų išduoti. Lenkai prašė, kad Tarptautinis Raudonasis Kryžius šią klausimą ištirtų. To paties reikalavo ir Vokietijos vyriausybė. Sovietų Sąjungos vyriausybė vengė duoti pritarimą Tarptautinio Raudonojo

Kryžiaus tyrimams ir tuoj nutraukė santykius su egziline Lenkijos vyriausybe. Sovietai tuoj paskelbė savo aiškinimą: "Prie Smolensko internuotus lenkų karininkus paėmė vokiečiai."

Jeigu tai būtų buvę teisinga, tai Sovietų vyriausybė, palausta Lenkijos egziliinės vyriausybės arba Amerikos ir Anglijos ambasadorių Maskvoje, būtų davusi vienodą atsakymą. O tie atsakymai buvo nevienodi. Stalinas pradėjo tvirtinti, kad Lenkijos karininkai pabėgo į Mandžuriją. Paskui Sovietų vyriausybė dėjos apie Lenkijos karininkų likimą iš viso nieko nežinanti. Vokiečiams gi tuos kapus aptikus, paskelbė, kad Lenkijos karininkai buvę nacių sumiti prie Smolensko. Bolševikai, galimas daiktas, tikėjosi, kad vokiečiai Katyno masinių kapų nesuras. Jei būtų tu karininkų neišduję, tai būtų tuojau lenkams paskelbė, kad jų karininkai atsidūrė vokiečių rankose.

1943 metų rugsėjo mėnesį Sovietai Katyno sritį vėl atsiėmė ir tuoj paskyrė sovietiską "tyrimų komisiją", kurią sudarė vien Sovietų piliečiai. Šita "komisija" paskelbė, kad Katyno masiniuose kapuose 1941 m. nužudyta 11,000 lenkų karininkų. Katyno nusikaltimas esąs vokiečių darbas. Vokiečiai po pralaimėjimo ties Stalingradu kaltę suvertė bolševikams. Bolševikų tvirtinimu, vokiečiai vieną mėnesį prieš Katyno nusikaltimo paskelbimą atkasė kapus ir nuo lavonų surinkė visus dokumentus, kurie buvę naujesnės datos, kaip 1940 m. balandžio mėnesio. Po to, bolševikų aiškinimu, karininkų lavonai vėl buvę užkasti.

Bet prieš vokiečių atsitraukimą Katyno masinius kapus tyrė lenkų Raudonojo Kryžiaus komisija, kuri po to informavo egziliinę vyriausybę. Komisija nustatė, kad nužudyta yra beveik 4500 ir beveik visi yra iš Kosielsko lagerio. Vokiečių duomenimis nužudyty karininkų skaičius siekia 10,000 - 12,000, o Sovietai skelbia 11,000. Žinoma, vokiečiai turėjo interesą aukų skaičių didinti.

Rusams šitas skaičius didinimas turi visai kitą prasmę. Jeigu Katyno masiniuose kapuose guli tik 4,500 nužudyty karininkų, tad kur dingo Starobielsko ir Ostaškovo lagerių belaisviai? Jų niekas nematė. Bolševikai skelbia 11,000 nužudyty tik dėlto, kad nori į Katyno masinius kapus sutalpinti visus Kosielsko, Starobielsko ir Ostaškovo belaisvius. Bolševikai tuo būdu nori duoti atsikaitomą prieš pasaulį už visus belaisvių lagerius.

Lenkų Raudonasis Kryžius, nuo lavonų surinkė maždaug 3000 laišku, nustatė, kad nė vienas iš jų neturi pašto antspaudu naujesnės datos, kaip 1940 metų balandžio mėn. Rasti karininkų dienoraščiai užsibaigia 1940 metų gegužės mėn. pirmąją savaitę. Prie lavonų rasta šimtai laikraščių tik 1940 metų kovo arba balandžio mėnesių. Velesnės datos nieko nerasta.

Sovietai pripažįsta, kad lenkų komisija nieko nematė, bet tik esą nustebinta. Jei Sovietų versija būtų teisinga, tai vokiečiai turėjo ne tik dokumentus nuo lavonų surinkti, bet ir kitais pakeisti. Tokio įvony apipėšimo vokiečiai nepadarė. Nužudymo data fikriai nustatyta. O šita data sako, kad Katyno masiniai kapai atsirado dar prieš vokiečių atėjimą.

Taip, Sovietų Sąjunga yra katynų žemė. O tie katynai prasideda prie Baltijos ir tiesiasi per visą Rusiją ir Sibirą. Išsiblaivę Vakaru pasaulis kartą praregės su kokiais žmogžudžiais jis turi reikala. Katyno žmogžudžiai yra ir Praveniškių, ir Telsių, ir Pažaislio, ir daugelio kitų Lietuvos vietovių žmogžudžiai.

V. RASTENIO LAISKAS TĖVAMS PRanciSKONAMS

Vincas Rastenis, "Free Europe" komiteto Baltijos skyriaus lietuvių dalies informacijos tarnautojas, yra prisijungęs "Darbininko" leidėjams. Tėvams Pranciškonams, tokio turinio laiška (Brooklyno pašto antspauda vasario 13 d.):

Gerbi Tėvams Pranciškonams, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Gerbiame Jūs. Kadangi Tamstų leidžiamame laikraštyje "Darbininke" nėra nurodyta už laikraščio turinį atsakingo redaktoriaus vardo, kreipiuosi į Tamstas, kaip laikraščio leidėjus, ir maloniai prašau paskelbti šiuos pareiškimus dėl mane asmeniškai liečiančio straipsnio "Rado kam kaltę primesti", įdėtą 1952 metų vasario 8 dienos "Darbininko" laidoje.

1. Bent dalies tame straipsnyje minimų skundų autorių pavardės yra žinomos man, žinomos eilei kitų asmenų, ir tos pavardės savaime sako, kad jos negali būti nežinomos taip pat ir "Darbininko" redakcijai. Ypač jos negali būti nežinomos ta tema rašomų straipsnių autoriams.

2. Tie skundai, lygiai kaip ir "Darbininke" ta tema skelbti straipsniai, yra paskiriami asmenų sąžinės atsakomybė atlikti veiksmai, ir kalbamojo straipsnio autorius juos visuomenės autoritetu pridengti bando savivališkai. Palikime verčiau visuomenę pačiai susidaryti nuomonę, kas iš tikrųjų šioje bylo-

je, tariant to paties autoriaus žodžiais, žiauriai susikompromitavo.

Su pagarba,

V. Rastenis

630 Westminster Rd.
Brooklyn 30, N. Y.

Redakcijos prierasas. Šį savo laiška p. V. Rastenis galėjo drąsiai ir tiesiai siųsti "Darbininko" redakcijai. Paštas būtų pristatęs taip pat, kaip ir kitus laiškus, kurie ateina dar iš toliau, negu iš Brooklyno. Visi taip pat žino, kas "Darbininko" redakcijoje dirba ir kas atsako už laikraščio turinį. Tikslai p. V. Rasteniui, buvusiam "Dirvos" redaktoriui, tai nežinoma, kadangi laikraštyje nėra įrašytos atsakingo redaktoriaus pavardės. Ne visada jis ras tai ir kituose laikraščiuose, nors kai prireikia atsakyti ar stoti teisman, atsakingas asmuo atsiranda. Jam prisijūniai ir raštai. Bet p. V. Rastenis į šį reikalą pažiūrėjo visai formaliai: neparašyta, vadinasi jam ir nerašytina. Jei nuosekliai būtų laikęsis to savo nusistatymo, tai būtų atkritęs pagrindas ir šiam laišku. Jis vis pas pagrįstas tuo, kas neparašyta ir nepaskelbta — spėliojimais ir prielaidomis, kaip ir anas "Dirvos" straipsnis apie "Donosčius", į kurį buvo "Darbininke" atsakyta.

Visų pirmą p. Rastenis nori įkalbėti, kad tai, ką jis žino, turi ir kiti būtinai žinoti. Tokie sprendimai kai kur yra labai plačiai varžojami, net teismuo-

se, bet dėl to lietuvių tauta dabar kaip tik sunkiai kenčia. Elgdamasis priešingai, vadinasi visai formalistiškai, p. V. Rastenis pirmiausia turėjo viešai paskelbti arba parašyti (pav., "Dirvoje"), ką jis tikrai žino, o tada jau būtų galėjęs tvirtinti, kad ir "Darbininko" redakcija turi žinoti, nesgi laikraščius skaito. Tuo tarpu p. V. Rastenis daro išvadą apie skundėjus iš jam žinomų pavardžių, jų nepaskelbdamas, ir tvirtina, "jog jos negali būti nežinomos taip pat ir Darbininko redakcijai". Prašome įrodyti. Mielai spausdinsime visus p. V. Rastenio įrodymus, kad "Darbininko" redakcija yra dėl jo triukšmo tiek pat informuota, kaip ir jis pats. Tokie dalykai aiškina tik faktais, o ne prielaidomis.

Daug šviesesnis yra antras p. V. Rastenis argumentas. Kai žmogus susimąsto dėl sąžinės atsakomybės, yra jau geras daiktas. Jei p. V. Rastenis-Marius būtų visą laiką taip galvojęs ir rašęs, o ypač palikęs visuomenę pačiai susidaryti nuomonę apie daugelį asmenų, kuriuos jis įžuliai puolė, ir pasiskelbtų blaiviai tais klausimais, kuriuos jis savivališkai sprendė, dengdamasis ne vien visuomenės autoritetu, bet ir valstybės policine globa, tai šandien nebūtų niekas kalbėjęs apie jo "bylą" nei rašęs apie atsakingų asmenų kompromitaciją. Nemanome, kad čia būtų vieta ir laikas kai kuriuos faktus priminti. Gerai jau, kai ima kalbėti apie sąžinės atsakomybę ir tie, kurie ligi šiol mažiausia to paisė.

Antrą kartą rašant, kad nereikėtų naudoti aplinkos kelių, galima pasinaudoti visur čia priimta forma "Editor ir Chief." Tikrai gaus, kam reikia. Leidėjus prašome palikti ramybėje. Jie su šia "byla" neturi nieko bendro ir dar kartą pabrėžiama, kad amžinos atminties VDV pareigų neina.

The Homeless, Deserving and in Need
PLEAD for HELP!

IN YOUR CHARITY
Give
ALL YOU CAN
NOW!

The Bishops' Fund for the Victims of War
IN EUROPE, ASIA, THE NEAR AND FAR EAST
1952 APPEAL

ON BEHALF OF THE BISHOPS' EMERGENCY RELIEF COMMITTEE
AND WAR RELIEF SERVICES—NATIONAL CATHOLIC WELFARE CONFERENCE

Elektros darbai... kviesk elektrotechniką

Taupymui... naudokis Taupymo Banku

Apsaugoti Jūsų pinigams yra specialus Taupymo Banko uždavinys.

Yra rimtas pagrindas, kodėl 3,000,000 žmonių Massachusetts valstybėje, savo santaupoms naudojasi Taupymo Bankais. Šie stiprūs draugiški bankai buvo įkurti tam, kad apsaugotų santaupas vidutiniškųjų taupytojų. Jie yra garantavę santaupų saugumą ištisoms generacijoms. Ir šandien, kaip visada, Jūs ir Jūsų šeima geriau jausis, turėdama santaupų banke.

Visi Massachusetts valstybės bankai yra savitarpinės pagalbos Taupymo Bankai. Tai reiškia, kad jie neturi akcininkų (Stockholders). Jie yra skirti gerovei pačių indėlininkų (depozitorijų) ir grąžina jiems pelną kaip dividendus, kas lieka, atidėjus atsargos rezervus ir apmokėjus išlaidas bei mokesčius.

Niekada nebuvo geresnio laiko pradėti taupyti, kaip dabar. Jūsų kaimyninis Taupymo Bankas turės didelio malonumo padėti Jums padaryti pradžią. Jūs galite savo taupamąją sąskaitą pradėti nuo vieno dolerio, o kiekvienas Jūsų atidėtas doleris yra pilnai apsaugojamas Massachusetts valstybės įstatymų.

Suraskite artimiausį Jums Taupymo Banką, dairydami užrašo "Savings Bank" ar "Institution for Savings" ant banko namų.

The SAVINGS BANKS of Massachusetts

KUN. L. VOICEKAUSKO, Harrison, N. J., išleistas
CESLOVISO SASNAUSKO KOMPOZICIJAS
solo, mišriems balsams ir chorui, pritariant fortaponui
arba vargonams.

LIETUVIŠKA MUZIKA

PRANCIŠKONŲ SPAUDOS CENTRE
680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.
KAINA \$3.50

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Pusei metų	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje	\$5.50

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražiniai tikrai autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

JAM NERŪPEJO TUŠČIA GARBĖ

Kiekviena tauta turi dienų, kurios primena joms praeitę palikusius žmones. Jie kada gyveno, dirbo ir mirė, kaip visi žmonės, bet jų atminimas paliko ilgiamis amžiams, nes jie labiau, negu kiti, buvo suaugę su visa tauta ir jos siekimais. Savo darbais jie paliko garsus ir minėtini, paliko pavyzdžių, kaip reikia gyventi ir aukotis savo kraštui ir savo tautai.

Tautos istorija susidaro ir iš tų didžiųjų darbų, kuriuos atlieka visi kartu, bet kuriems vadovauja vienas kitas iškilėmis asmuo. Jo ryžtumas, valia ir šviesi mintis patraukia kitus, sujungia ir nukreipia vienam tikslui pasiekti. Tuo savo vadovavimu jis lieka tarsi nemirtingas, gyvas kartų kartoms, kurios prisimena jį, kaip pavyzdį ir net kaip atramą naujiems siekimams. Jo gimimo ar mirties dienos pasidaro tautos šventėmis.

Viena iš tokių švenčių Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra Jurgio Vašingtono gimimo diena. Jo vardas ir darbai yra tiek plačiai žinomi, kad čia minėti nėra ir reikalo. Tačiau yra gyvas reikalas šios šventės metu atkreipti dėmesį į kai kuriuos faktus, kurie yra reikšmingi ne vien šiam kraštui.

Gyvename tokiomis laikais, kad yra puolama ne tik tautų laisvė, bet ir praeities didvyriai, sunkiai kovoję dėl tos laisvės, kaip ir Jurgis Vašingtonas. Pavyzdžiui, pavartę komunistinę spaudą, rasime ten suniektintus arba niekinamus visus iškilėmis asmenis, kurie yra savo tautai kuo nors pasitarnavę. Tikslas yra labai aiškus: sugriauti tautos praeitį, apjuodinti ir pasmerkti nusipelnusius asmenis, kad žmonės iš jų nesimokyti ir nesiaukotų dėl savo tautos išlaikymo.

Tauta laikosi savo šaknėmis praeityje, kaip medis dirvoje. Kai praeitis suniekinama arba tautos didvyriai apjuodinami, žmonės netenka vieno stipraus ryšio, kuris padaro iš jų tautą. Ji suskaldoma. Ji tada lengviau ir įveikiama. Štai tas tikslas, kurio siekia komunistai, griūdami autoritetą tautos iškilusių žmonių, nors ir seniai jau mirusių. Niekuomet nerasite jų spaudoje straipsnių, kuriuose jie pasidžiaugtų visos tautos gerbiama asmeniu. Jei ir pamini vienu kitu žodžiu, tai iškreipdami jų darbus arba tik pasityčiodami.

Iš antros pusės jie stato žmonėms prieš akis savus vadus, iškelia juos į tokias aukštybes, ir dar gyvus, kad jie prašoka bet kokią pagarbą, kuri žmogui priklauso. Atrodo, jog niekada garsesnių žmonių nebebuvo ir nebus. Tai turi taip pat apgalvotą tikslą: ne tik atitraukti minias žmonių, bet ir nusmelkti visus žymius žmones, kurie tik kada gyveno ar gyvena. Šitą netikusį ir piktą darbą yra parėmę ir nekomunistai, šokę taip pat dieviškai garbinti savo iškeltus vadus. Viena tik istorija gali pasakyti, kiek kas yra savo tautai nusipelnęs ir vertas pagarbos.

Jurgio Vašingtono nuopelnų iš Jungtinių Amerikos Valstybių praeities jau niekas neišims. Jis ten yra stipriai ir šviesiai įaugęs, kaip žmogus, kuriam pirmiausia rūpėjo ne tuščia garbė, bet tai, kad beveik tuščiomis rankomis jis turėjo iškovoti šiam kraštui laisvę. Garbės jis susilaukė sekanciose kartose. Dėlto jis kiekvienais metais mieliau prisimenamas ir tinkamai pagerbiamas.

Lietuviams Tėvynėj ir svetur Vasario 16 proga

VLIKO PIRMININKAS KALBA LIKUSIEMS TEVYNEJE

MIN. P. ŽADEIKIO ŽODIS

NEW YORKO LIETUVIAMS

Vargingos Tėvynės nelaimingi vaikai

Mūsų gyvenimą apgaubė naktis. Ir šią tamsiąją naktį, kaip Trys Karaliai į skurdų tvartėlį, atėjo VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI. Atėjo ir skaisčia vilties saulute sužibo. Akimirkos laimė ir praieities didybė širdį pakuteno. Bet džiaugsmas dar neatlydėjo tos karališkos viešnios. Tačiau jos ne lydi ir nusiminimas, nes nusiminimas — pralaimėjimo pradžia. Nusiminimas — sunki nuodėmė tautai ir Tėvynei. Per mirtį, skausmą ir kančias velykinė viltis mus privalo lydėti. Tą viltį tikėjimu grįškim, nes mūsų Išganytojas skelbia, jog geris nugalės blogį. Vasario šešioliktoji — geriausias to pažado įrodymas. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas Jums, Broliai ir Sesės, pasiūkusiems šventoj Lietuvos žemelei,

*) VLIKo pirmininko kalba, kurią "Amerikos Balsas" Vasario 16 proga perdavė iš New Yorko į Lietuvą vasario 15 d. vakarinėje transliacijoje.

kitokių būdu dėl bolševikų okupacijos atsidūrę laisvajame pasaulyje, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vadovaujami, budi ir visas savo sukauptas jėgas kreipia tik į vieną tikslą — atgauti Lietuvai nepriklausomybę ir išvaduoti Jūs, Broliai ir Sesės, iš bolševikų vergijos. Ji jau daug žalos padarė mūsų tautai. Smarkiai prarėtę lietuviškosios galvos. Tai jautriausias mūsų nuostolis. Jam atitaisyti reikės nemaža laiko. Lietuvių tauta nemirs. Ji turi gyventi ir gyvens. Todėl mūsų svarbus uždavinys taupyti ir saugoti lietuviškas galvas. Per kovą tik laimėsime laisvę ir savo teises. Kova — kelias į laisvąją Lietuvos Respubliką. Bet tą kovą turime kovoti taip, kad ji paimtų mažiausią lietuviškų gyvybių. Priešais nori mūsų pražūties. Jis provokuoja tokius nuostolius. Saugokimės tada prieš provokaciją. Kai ateis valanda, Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas iškels kovos vėliavą ir su iš-

šiuomi sveikinu Didžiojo New Yorko patriotingus lietuvius, susirinkusius į Webster Hall į 34-ųjų metų Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimą.

Negalėdama asmeniškai atvykti į Jūsų tarpą, su Jumis asmeniškai pasidalyti savo mintimis, tai darau per p. Budrį, ilgametį Lietuvos Gen. Konsulą, kuris yra plačiau žinomas kaip Klaipėdos vaduotojas.

Nors Lietuvos nepriklausomybės akto paskelbimas įvyko Vilniuje neįaukšomis aplinkybėmis, kada Lietuva dar tebebuvo kaizerinės Vokietijos okupacijoje, betgi tas drąsus ir vieningas lietuvių tautos žingsnis uždegė lietuvių širdyse vilties ugnelę ir paskatino Lietuvos sūnus ir dukras stoti kovon

rikuotais kovos vyrais žygiuos Jums į pagalbą. Tai yra juk vienintelis aukščiausias ir šventiausias Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir visų laisvojo pasaulio lietuvių tikslas. Tada, mieli Broliai ir Sesės, perduosime Jums mūsų nesuteptą trispalvę su baltuoju vyčiu. Šia proga Jums pareiškiu ir užtikrinu, kad Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas savo pareigas baigs ant Lietuvos ribos, nes valdžia privalo priklausyti tiems, kurie savo žemėj kentėjo ir kovojo su priešu žiauriau už laisvę ir garbę bei savo teises. Laisva tauta laisvais rinkimais pasiskvies prie valdžios vairo tuos, kuriais daugiausia pasitikės. Štai ko lietuvių tautos teisių saugotojai ir gynėjai Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas siekia, dėl ko kovoja ir ko meldžia Dievą. Vasario šešioliktoji tepraskaidrina Jūsų padangę ir sustiprina viltį ateičiai. Apsaugok. Aukščiausias, mūsų mylimą šalį!

dėl paskelbto akto įkūnijimo. Lietuvos vaikai gavo progos išbandyti savo gabumus ir savo jėgas krašto atstatyme; gi Lietuvos kraštas mums teko apverktiname stovyje. Jis buvo nualintas per ilgametį rusų caro viešpatavimą ir galutinai suardytas pirmojo pasaulinio karo. To jų darbo išdavomis buvo nubetinta Europa ir net Amerika, kai Lietuva pražydo kultūriškai ir ekonomiškai.

Taigi 16-toji vasario buvo ir bus mums džiaugsmo ir pasiryžimo momentas. Net ir šandien čia gausingai susirinkę jaučiame laisvės saulutės šypsenos magišką galią ir padrašinimą toliau kovoti ir aukotis lietuvių tautos Didžiajam Tikslui.

Zinios iš anapus geležinės užtvaros yra pasibaisėtinos: žmonės be teismo metami į kalėjimus ir gujami Sibiran. Rusiškų tipo agresyvūs komunizmas, užsimojęs naikinti tautas, tuo betgi parodo savo silpnę. Sovietai tiki į NKVD'istų kumštį, bet ne į laisvąjį pareikštą žmonių valią.

Amerikos didieji prezidentai Fr. D. Roosevelt ir H. Truman, neapleido Lietuvos: jie nepripažino Lietuvos sovietinės okupacijos, bet beprapažįsta Lietuvos teisėtus atstovus ir tuomi duodama lietuviams ir kitoms tautoms, kurios yra sovietinės agresijos aukos, išvystyti efektingesnę kovą būdą dėl savo krašto vadavimo, einant Atlanto Chartos principais.

Mūsų lietuviškasis kelias prie laimėjimo yra šis: diena iš dienos dabokime savo žingsnius, remkime Tėvynės reikalus ir savo brolius varge, branginkime tautines tradicijas, tvirtai laikykimės krikščioniškos moralės dėsnių ir tikėkime į Nepriklausomos Lietuvos atstatymą.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

• Bijo išleisti į jūrą. Klaipėdoje yra apie 90 žvejų laivų. Praėjusios vasaros metu iš jų tik 3 laivams buvo paskirti lietuviai kapitonai. Vienam pabėgus, o kitam atėmus teisę išplaukti už teritorinių vandens, likęs buvo tik vienas. Kažin ar dabar jis tebėra? Tas rodo, kaip bolševikai nepasitiki ne "kacapai" ir kaip žmonės veržiasi iš to giriomojo maskolių rojaus.

• Rusijon eina nuolatiniai transportai, pilni lietuviškų gėrybių. Metalų fabrikai "Nemunas" ir "Kaitra" — siunčia dešimtimis tonų vinių, "Metalas" — geležies apkaustymus, "Neris" — radiatorius, baldų fabrikas "Vilnis" — spintas ir minkštus baldus, vaisių kooperatyvai — žeminius obuolius, o už tas gėrybes į Lietuvą prisunčia savo enkavedistus, burlokus ir dar kitokius šašus.

Pro geležinę užtvarą prasiveržę lietuviai žvejai kalbasi su "Amerikos Balsu" atstovu. Iš kairės į dešinę: "Amerikos Balsu" atstovas inž. P. Labanauskas, E. Paulauskas ir J. Grismanauskas. Stovi — buvęs žvejų laivo kapitonas L. Kubickas.

(Tąsą iš pereito numerio)
— Tai ligi kito alučio — kuždėjo Stasys ir šypsodamas pasileido į gatvę, į kiemą, kur stovėjo vežimas.
— Tu kiškis! — sugraudė Laurynas. — Ir nereikia, kad parvežtum, pėsčias pareisiu!
— Patraukė gatvę, įkišo galvą į vieną, kitą smuklę, bet niekur nieko nerado.
— Spragilas! — bambėjo pats sau, — spragilas ta mano boba. Užvarinėja mane! Bet aš pareisiu, dar greičiau nei ji parvažiuos!
— Išsuko iš miestelio, nusileido pro trobes, kalno atslaitėje sutūpusias ir nušvitusias šiltes šviesas. Jis šokinėjo per balutes ir net džiaugėsi, kad eina pėsčias, — prasivėdins! Pakalnėje traukė rogių kelias. Dieną ji lyžtelėjo saulę ir nuvarė sniegą, ir dabar atrodo lyg prakiuręs ir

vą užia vėjo gūsiai, ji stumdami kaip burę. Sustojęs po skvernu uždegė popirošą ir žingsniavo, žiūrėdamas į pilkšvą, išbraižytą ledą.
Jau buvo tolokai įsivaręs į ežerą, kai akių plote sujudėjo juodas taškas.
Kas ten? Varna pašauta, — pagalvojo. Ir jis šitos salosje yra priplėskinęs ančių, kiškių ir stirnių.
Vėjo gūsiai staiga atūžė įstrizę ledą, nešdami sniego vilnis, susalusius ledą gabalėlius, žerę į veidą, plakę lyg ryškėtimis, susisuko verpetais, viską uždengdami.
— Tegu ubagai pasikepa tą varną! — nusikeikė jis, užsivertė ties smakru apykaklę ir sukosi šen ir ten, kad vėjai nečai žygtų veido. Visa atrodė, kaip dideli patalai, išardyti ir vėjui paskleisti. Ir jis klajojo po juos, žingsniavo tolyn, ir kai vėjai nušniokė tolyn, juodulį pamatė čia pat, už poros žingsnių. Priėjo arčiau, pakėlė.
Kepurė! Odinė! Ar ne Smilgos?
Jis atsiminė, kad jo kepurė kairėje, ties ausim, turėjo sušuvimą ir nutysusį siūlo galą. Apčiupinėjo rankomis. Šlapią, pritęstą vandens. Surado su-

siuvimą ir siūliuką, įbrėžė degtuką po skvernu ir pasisvietė. Degtukas spragtelėjo ir užgeso, bet jis matė — ta pati!
Vartė rankose, o mintys lėkė kaip tas ežero vėjas, slydo kaip per ledą. Jis — Smilga Antanas — žadėjo važiuoti per ežerą. Vėjas ir bus nuplėšęs. Bet kodėl nepasivijo?
Vėjo gūsiai prtilo, nulėkė tolyn. Tik tolimos girios ošė, plakė prie ežero vanduo. Įsiklausė. Stipriai ošia giria! Kaip vilnys! Išžiūrėjo į priekį. Juodavo kažkas. Toks didelis lopas. Priartėjo porą žingsnių arčiau ir suakmenėjo: išlaužtas ledas. Ir vilnys ten putoja, verpetuoja! Dar porą žingsnių reikėjo nueiti užsikniaubus tuose baltuose pataluose ir...
— Būčiau nugarinės, jei ne ta kepurė, — sukuždėjo pamosyje, apsigrėžė ir skubėjo. Vėjas pliekė tiesiai į veidą. Ir vėl išgirdo niurnančias bangas. Išžiūrėjo. Netoliese vėl kiau-rimė, kur plakėsi ledą gabalai, vienas kitą triuškindami.
— Paklydau, patekau į šaltiniuotas vietas! Kur krantas ar sala?

— Paklydau, patekau į šaltiniuotas vietas! Kur krantas ar sala?

— Paklydau, patekau į šaltiniuotas vietas! Kur krantas ar sala?

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

PITTSBURGH, PA.

Vasario 16-sios minėjimas

Pittsburgho ALT skyrius labai gražiai pravedė Lietuvos Nepriklausomybės 34-tos sukakties minėjimą vasario 17 d. Lietuvių Piliečių klubo auditorijoje. Minėjimą atidarė ALT pirm. A. Paleckis, pakviesdamas vedėjais P. Dargį ir A. Kasulaitį.

Lietuvių parapijos Homestead, Pa., choras, vadovaujamas muz. K. Bazio, pagiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus, po kurių dar padainavo keturias dainas: Kur bėga šeušupė; Kur giria žaliuoja; Plaukia Nemunėlis ir Miškų gėlė.

Kalbas pasakė majoro pavaduotojas Thomas Gallagher, perskaitydamas proklamaciją; ugningai kalbėjo ukrainiečių atstovas M. Komichak; sveikino latvių atstovas R. E. Michelson; reikšmingą kalbą pasakė kongresmanas Jame Fulton, pažadėdamas visokeriopą paramą Lietuvos laisvinimo reikalui.

J. Andrulionytė, akompanuojanti Marijai Zinka, labai gražiai padainavo tris dainas: Leiskit į Tėvynę; Oi varge, varge ir Tamsiojį naktelį.

Kun. A. Sušinskas tarė žodį, kviesdamas visus aukoti kiek kas gali Lietuvos laisvinimo darbui. Aukų surinkta arti \$1000.00.

Antroje minėjimo dalyje meninę programą dalį išpildė šv. Pranciškaus Akademijos studentės, vadovaujamos seselės Leonos. Labai gražiai pavyko montazas: Kenčianti Lietuva. Mergaičių choras padainavo keletą dainelių ir pašoko keturius tautinius šokius: Kalvelį, Šuštą, Kepurinę ir Malūną. Akordeonų akompanavo V. Jucevičius. Solo padainavo Regina Petruskaitė, baigė vaizdelių: Tautinės vėliavos plastika, kurio metu tyliai grojant maršą R. Petruskaitė ir A. Krapavičius deklamavo eilėraščius. Baigta giesme Marija, Marija.

Reikšmingai pabrėžė P. Dargis, dėkodamas seselėi Leonai ir studentėms už gražią ir jaus-

mingą meninę programą, sakydamas, kad nors valandėlei buvome perkelti į mūsų mylimą tėvynę Lietuvą, pergyvenome jaunystės dienas.

Minėjimas buvo baigtas M. Vaidilos, ALTo išdin. kalba. Programai vadovavo A. Augustaitytė.

Kun. J. Skripkus, šv. Pranciškaus akademijos kapelionas, išvyko penkioms savaitėms atostogų į Floridą. Jį pavaduoja kun. B. Mikalauskas, OFM.

Kun. J. Misius vasario 12 d., po laimingai praleistų atostogų Floridoje, sugrįžo ir pradėjo eiti pareigas.

Užgavėnių vakarienė šv. Vincento parapijoje įvyko vasario 26 d. mokyklos salėje. Pradžią 5 val. bus ir šokiai. Pelnas skiriamas naujos bažnyčios fondui.

Atgyja Esplene Katalikų Vėterų veikla. Susirinkimas buvo suauktas vasario 14 d.

Sugrįžo iš Chicago prof. K. Pakštis ir toliau skaito paskaitas Duquesne universitete.

Motinių klubas dešimties metų įsikūrimo sukaktį paminėjo vasario 11 d. šv. Kazimiero mokyklos patalpose. Prie skaniai ir turtingai paruoštos vakarienės buvo pagerbta įsteigė sėslė Gabriela, pranciškietė; pagerbtos visos iki šiol buvusios pirmininkės: A. Marchulaitienė, A. Palmer, A. Keefe, E. Antanaitienė, A. Miller, D. Kvedariene ir E. Kissel, kurioms buvo įteiktos vertingos dovanos.

P. Dargis, energingas veikėjas ir visuomenininkas, vasario 15 d. su kitais aukštais ALT pareigūnais lankėsi Washington, kur buvo priimti pas prezidentą Trumaną.

Užgavėnių vakarienė šv. Kazimiero parapijoje įvyko vasario 26 d. mokyklos patalpose. Pradžią 6 val. vakare. Po vakarienės bus šokiai.

Mirė P. Simanavičius vasario 15 d. ir J. Sabanas vasario 16 d.

S. Garnys, iš Esplen, mirė vasario 7 d.

Staiga mirė Juozas Petraitis, palaidotas vasario 9 d.

T. B.

Norwood, Mass.

Spaudos sekmadienis

Vasario 10 d. pas mus buvo spaudos sekmadienis. Per 8 val. mišias, kurias atliko kun. E. Petrelevičius šv. Vardo ir Liet. Kat. Skautų draugijų nariai ėjo bendrai prie šv. komunijos. Per visas mišias kun. E. Petrelevičius pasakė pamokslus apie katalikiškos spaudos reikšmę. Po pamaldų buvo abiejų draugijų bendri pusryčiai, kurių metu kalbėjo kunigas svečias, draugijų dvasios vadas kun. P. A. Šakalys, Z. Martovska, P. Rakauskas ir kiti.

Šv. Vardo draugijos narys Kaz. Mikšys išvyksta į JAV kariuomenę. Atsisveikinant kun. P. A. Šakalys jam įteikė dovanėlę — gražų rožančių. Šv. Vardo draugijos pirm. V. Babilas ir visi nariai linkėjo jam geros karmės ir Dievo palaimos karo tarnyboje.

4 val. p.p. parapijos svetainėje įvyko susirinkimas, kuriame buvo svarstyta katalikiškos spaudos reikalai. Kalbėtojai plačiai apibūdino katalikiškos spaudos svarbą šių dienų gyvenime ir ragino, kad kiekvienas katalikas privalo prenumeruoti ir skaityti bent vieną katalikišką laikraštį.

BROCKTON, MASS.

Vasario 10 d. Brocktone įvyko Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas. 10 val. rytą buvo iškilmingos pamaldos, skirtos už Lietuvą. Jų metų giedoją Lietuvos operos solistas St. Liepas. Ketvirtasis Kristaus žodis, "Dieve, kodėl mane apleidai", rodos, išreiškė visos tautos šauksmą.

Po piet 3 val. Winthrop mokyklos salėje įvyko iškilmingas aktas — koncertas. Jį pradėjo ir jam vadovavo Tremtinių Komiteto pirmininkas P. Viščinis, pakviesdamas svečią iš Bostono Dr. B. Kalvaitį kalbėti. Prelegentas nušvietė mūsų dabartinę kovą už Lietuvos laisvę. "Visi mes esame kariai, kovoją už Tėvynę, jei ištikimai atliekame skirtą mums pareigą, kurią uždeda gyvenamasis momentas ir aktualieji Tautos reikalai".

Minėjimui malonią staigmeną padarė miesto galva G. Lucey. Trumpame, bet nuosirdžiaime žodyje jis parodė didelę simpatiją ir palankumo kankinamam lietuvių tautai. Jo įsitikinimu Lietuva tikrai atgausianti laisvę, ko jis nuosirdžiai linkėjo.

Buvo perskaityta ir vienu balsu priimta rezoliucija, griežtai pasisakanti prieš lietuvių tautos naikinimą. Ji pasijust atatinamoms institucijoms.

Pertraukos metu salėje padaryta rinkliava. Suaukota 370 dol. Malonu buvo matyti scenoje šeštadieninės mokyklos mazuosius įteikiant savo auką. Be to, visi tremtiniai aukoją dienos uždarbį.

Po pertraukos aktorius H. Kačinskas meistrišku žodžiu perdavė senovės lietuvių dvasią, įkūnyti B. Brazdionio Vaidilos Valiūno asmenybe, kuris sukyla prieš baisiąją tiraniją. O vėliau Balio Srugos "Giesmės apie Giedimą", nukėlė į gilų Lietuvos senovę.

Solistas St. Liepas dainą "Oi, neverk, motušele" pavergė publiką tiek savo įdomia inter-

pretacija, tiek nuotaikingu išpildymu. Antroje dainoje girdėjome tremtinio skundą savąja dalia, jo troškimus ir gimtinės ilgesį. Publika su didžiausiu entuziazmu sutiko ir palydėjo solistą, pakartotinai kviesdamą į sceną.

Muziko J. Gaidelio vadovaujamas vyrų choras, pirmą kartą į viešumą išėjęs, parodė savitą charakterį. Patriotinės karių dainos nukėlė į tas laimingas Lietuvos dienas, kada Lietuvos kareivėliai žygiuodavo Kauno gatvėmis. Ypač malonu, kad choras, nežinodamas nuovagio, sutiko dalyvauti minėjime, turėdamas tą patį vakarą koncertą Bostone. —

Newark, N. J.

Vietos ir apylinkės ateitininkų kuopa

vasario 9 d. buvo susirinkime išklause A. Masionio paskaitos apie ateitininko uždavinius Amerikoje. Paskaita sukėlė gyvų diskusijų. Po susirinkimo buvo vaisės, kurių metu skambėjo lietuviška daina. Po to buvo linksmai pasisoka.

Ateitininkų veikla, Z. Kungio rūpesčiu, pradėjo gyvėti. Laukiama daugiau panašių susirinkimų.

Blynų balis

Šv. Trejybės parapijos tradicinis užgavėnių blynų balis įvyks vasario 24 d. 4 val. p.p. parap. salėje. Šokiais gros šaunus orkestras. Numatoma linksma ir įdomi programa. Visi maloniai kviečiami atsilankyti ir praleisti kelias valandas linksmoje nuotaikoje. X

Gražiai pavyko Vasario 16-sios minėjimas

New Jersey Alto skyrius vasario 10 d. surengė 34-į Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą.

Iškilmes pradėjo Alto pirm. J. Stukas. Prel. Ign. Kelmelis paskaitė invokaciją. "Rūtos" radijo ansamblis, vad. Alg. Kačanauskas, sugiedojo Lietuvos ir Amerikos himnus ir vėliau programoje kelias lietuviškų dainų. Op. solistė V. Jonuškaitė labai nuotaikingai padainavo liaudies dainų, o Alf. Petrutis paskaitė lietuvių poetų kūrinį.

Kalbėjo adv. A. Selvest, New Jersey seimelio narys, prel. J. Balkūnas, adv. Palauskas, prel. Ign. Kelmelis ir St. Jakštas. Priimta rezoliucija prieš lietuvių tautos genocidą.

Ta proga Lietuvos laisvinimo reikalams aukų surinkta \$561.91.

Newarko ir apylinkės lietuvių tremtinių D-jos visuotinis narių susirinkimas įvyks vasario 24 d. šv. Trejybės parapijos salėje, 207 Adams St. Valdyba padarys praeitų metų veiklos pranešimą ir po to bus renkama nauja valdyba. Visi Newarko apylinkės tremtiniai kviečiami susirinkime dalyvauti.

Valdyba

Kearny, N. J.

Nauja Balfo valdyba 1952 metams išrinkta — pirm. A. Vitkauskas, vicepirm. E. Pietariene, sekret. Arminas, išd. J. Vaičiukas, išd. globėja Gerulaitienė.

Kalėdų proga Balfo skyrius surinko aukų ir persiuntė centruoj \$150.00, o šv. Vardo draugija paaukojo R. Jonaitę gydyti \$10.00.

Kovo 16 d. BALFo naudai ruošiamas "Card Party", o lapkričio pradžioje bus ruošiamas vakaras, kuriame Lindeno dramoms mėgėjų trupė suvaidins veiklą.

Pereitam visuotiniam susirinkime nutarta kviesti visus tremtinius įsirašyti nariais į Balfo ir uolius paremti šalpos darbą.

108 LDS kuopos Worcesterio valdyba (iš kairės į dešinę): Bernardas Tamulevičius, Kazimieras Tamulevičius, kun. K. Vasys, Juozas Glavickas, Tėvas B. Graustys, OFM, ir Petras Aiknoras.

WORCESTER, MASS.

LDS 108 kuopos 25 metų sukaktis buvo gražiai paminėta vasario 10 d. Aušros Vartų parapijos svetainėje. Nors, dalyvių buvo neperdaugiausia, bet visa programa praėjo labai gražiai.

Ta proga buvo atvykęs "Darbininko" administratorius Tėv. Bern. Graustys, OFM, kuris pasakė pamokslus ir iškilmėse kalbėjo apie katal. spaudos reikšmę. LDS 108 kuopa visus

savo veiklos 25 metus labai nuosirdžiai rūpinosi katal. spauda ir uoliai ją platino. Šia proga dalyviai užsiprenumeravo "Darbininką" ir kitus katal. laikraščius. Taip pat kuopa daug padėjo šalpos darbe ir parėmė savo parapijos reikalus.

Garbės svečių tarpe matėsi klebonas kun. K. Vasys, kun. J. Jutkevičius, kun. P. Dambauskas ir kt. Jubiliejaus proga jie visi mūsų kuopą sveikino ir perdavė gražiausius linkėjimus. Tautinių šokių grupė pašoko tautinių šokių. Jubiliejaus iškilmės priminė nuveiktus darbus ir sukėlė pasiryžimus ateityje dirbti su pamažesniu uolumu.

J. G.

Lawrence, Mass.

Parapijos pasiaukojimas Nekalčiai Marijos Sirdžiai

Vasario 3 d. šv. Pranciškaus parapija pasiaukojė Nekalčiai Marijos Sirdžiai. 3 val. po pietų buvo iškilminga šv. V. Valandą, kuriai vadovavo prel. Pr. Juras asistuojant kunigams V. Paulauskui ir A. Janiūnui. Pritaikintą pamokslą pasakė kun. Paulauskas. Po pamokslų, vadovaujant prel. P. Juriui, visi atkalbėjo pasiaukojimo aktą ir rožančių. Pasibaigus šv. Valandai, visi susirinko į parapijos svetainę ir pasirašė pasiaukojimo aktą. Dalyvavo nemažai parapijiečių, bet jų tarpe per daug mažai tesimatė jaunesniųjų. Atrodo, kad jaunesnieji, turėdami daug laiko ir pinigų, pamiršta, jog kaip tik jiems gali tekti išgyventi sunkias ateities valandas, kuriose Dievo pagalba ir Marijos globa bus ypač reikalinga.

WESTFIELD, MASS.

Ruošiamasi Vasario 16 minėjimui

Sausio 27 d. šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebono Vinco Puidoko iniciatyva buvo sukvieisti visų lietuviškų organizacijų atstovai aptarti Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimą. Draugijų atstovai, išklause klebono žodžio, nutarė Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimą ruošti vasario 27 d. Minėjimą paruošti išrinktas komitetas iš visų pasitarime dalyvavusių organizacijų atstovų. Komiteto pirmininku išrinktas Pr. Kirmonas, sekretorium K. Ramonas ir kasininku — Marija Minkus.

Minėjimo tvarka

10.30 val. bus iškilmingos pamaldos už kenčiančią Lietuvą. 3 val. p.p. šv. Kazimiero Dr-jos salėje, Williams St., 22, bus suvaidintas scenos vaizdelis "Tėvynės kančios" iš pirmųjų bolševikų okupacijos metų. Vaizdelį scenai paruosė M. Maslauskienė, režisuoja Pr. Kirmonas. Be to, dainuos Lietuvos op. solistas Ip. Nauragis. A. M. V.—kis

Dar šiandien

Užsakykite dailių Lietuvos vaizdų albumą

Tėvynė Lietuva

Paruosė

VYT. AUGUSTINAS

Užsakymus siųsti:

FRANCISCAN FATHERS, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Shenandoah, Pa.

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas

Vasario 15 d. šv. Jurgio parapijos mokyklos vaikučiai, vadovaujant seselėms kazimierietėms, surengė Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą. Programoje buvo patriotinės dainos, deklamacijos ir tautiniai šokiai. Vaikučiai buvo pasipuošę tautiniais rūbais ir lietuviškomis spalvomis. Užbaigiant buvo sugiedotas Lietuvos himnas ir "atkalbėta malda už tėvynę". Visa programa buvo atlikta lietuvių kalba, nežinodami, kad dalyvavę programoje vaikučiai yra antros, trečios ar net ketvirtos kartos Amerikos lietuviai.

Sekmadienį, vasario 17 d. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje buvo atliktos iškilmingos pamaldos už kenčiančią Lietuvą. Per kiekvienas mišias buvo sakomi pamokslai apie Lietuvos kryžiaus kelią. Choras gražiai giedoją lietuviškas giesmes. Po mišių atkalbėta malda už Tėvynę ir sugiedota Lietuvos himnas.

Vietinėje spaudoje Lietuvos Nepriklausomybės šventės sukaktis buvo taip pat plačiai paminėta. Vietos dienraštis "Evening Herald" vasario 16 dienos laidoje pirmame puslapyje išdėdė Pensylvanijos gubernatoriaus proklamaciją ir vedamąją "Lithuanian Plight".

Vietinis

Tel. POPlar 4110

Charles J. Roman
(RAMANAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

1113 Mt. Vernon Street
Philadelphia, Pa.

Moderniška laidojimo įstaiga
Didelė, graži koplyčia, erdvi maitinimo salė
Pakeleiviams suteikiama nakvynė

Viešas nemokamas
Kreipkitės dieną ir naktį

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

WESX — 1230 KILOCYCLES, SALEM, MASS.

Kiekvieną šeštadienį 11 valandą ryto transliuojamos liaudies dainos, muzikos kuriniai, pranešimai, sveikinimai ir kalbos.

Jeigu norite ką nors paskelbti ar pasveikinti, tai siųskite savo pranešimus ir sveikinimus adresu:

LITHUANIAN RADIO HOUR

366 West Broadway Sout Boston 27, Mass.
Telefonai: South Boston 8-6608 arba NORwood 7-1449

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

transliuoja iš stiprios radijo stoties

W L O A

1550 KYLOCYCLES

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ nuo 1:30 iki 2:00 val.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA W L O A

BRADDOCK, PA.

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SEŠTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. — WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METU

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, liudni pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. Evergreen 4-9293

J. P. GINKUS AD. JEZAVITAS V. UBAREVICIUS
Direktorius Muzikos Dir. Prancūzų Dir.

LIETUVOS
ATSIMINIMAI
RADIO VALANDOS
SEŠTADIENIAIS
4:45
5:30
STOTIS
WEVD
1330K-107.5M
JACKY STUKAS
DIREKTORIUS
1264 WHITE ST.
HILLSIDE, N. J.
TEL.
WAVERLY
6-3325

Philadelphia, Pa.

Blynų Balus

Sekm., vasario-Febr. 24 d., 5 val. vak., šv. Andriejaus par. svetainėje, 19-tos ir Wallace gatvių kampas, įvyks Blynų balus, — linksmas užgavėnių vakaras. Prie blynų bus ir kitokių užkandžių ir gėrimų. Gros geras orkestras. Nuosirdžiai kviečiame parapijiečius ir apylinkės lietuvius atsilankyti linksmai laiką praleisti ir paremti gerą tikslą. Šio parengimo pėlnas skiriamas šv. Andriejaus par. seserims mokytojoms. Vakarą rengia šv. Andriejaus par. moterys.

GARDNER, MASS.

Minės Vasario 16.

Nors nedidelė lietuvių kolonija šiame mieste, bet visi vieningai dirba ir ruošiasi paminėti vasario 16 d. Minėjimas įvyks Miller's Opera House, Pine St., vasario 23 d., 7 val. vak. Programą išpildys iš Worcesterio atvykusios mėgėjų grupė. Paskaitą skaitys A. Gražulis, choras padainuos liaudies dainų, tautinių šokių grupė pasoks keletą tautinių šokių. Visi šios apylinkės lietuviai yra kviečiami minėjime dalyvauti, tuomi išreikšti savo meilę ir prisirišimą kėnciančiai Tėvynei Lietuvai ir atiduoti jai savo auką.

P. A.

SPORTAS PASAULYJE

Hiroji Satoh, iš Japonijos, finaliam susitikime nugalėjo vengrą Josef Koczian per 4 setus ir tuo tapo pasaulio meistrė stalo teniso žaiko.

Lichtenšteinas priėmė pakvietimą dalyvauti olimpinuose žaidimuose šia vasara Suomijoje. Tai yra 58-ta valstybė, kuri pažadėjo pasiūti savo sportininkus į šią didingą sporto sventę.

Hjalmar Andersen, norvegas, passtatė naują greitojo čiuožimo pasaulinį rekordą 10000 m. distancijoje. Jo laikas 16 min. 32.6 sek. Tuo jis savo paties pastatytą rekordą pagerino 18.8 sek.

Amerikos akademinių mokyklų futbolo pirmenybėse šiais metais pirmą vietą užėmė Temple universitetas iš Philadelphia, Pa., finaliniam susitikimui nugalėdamas San Francisco U. vienuoliukę 2:0. Rungtynes, kurios įvyko San Francisco mieste, stebėjo 10000 žiūrovų.

Filipinų salyne viešėjusi Danish Akademisk Boldklubben futbolo komanda laimėjo visus 4 susitikimus prieš įvairias vietines komandas. Svarbiausius laimėjimus tektų skaičiuoti prieš Manilos rinktinę 4:0. Šiuo metu danų komanda išvyko į Hong-Kong.

Bostone vasario 11 įvyko krepšinio rungtynės tarp rytų ir vakarų profesionalų rinkinių. Rytiečiai rungtynes laimėjo 108-91.

Japonijos moterų rinktinė laimėjo Corbillion taure baigiamajam susitikime nugalėdama Did. Britanijos stalo tenisininkę 3:0.

P. V.

ŠACHMATAI

— Veda K. Merkis —

Tautvaša gina Chicago meistrė vardą. Tik ką prasidėjo 1952 m. Chicago miesto pirmenybės, kuriose Povilas Tautvaša gina praeitais metais laimėtą Chicago meistrė vardą. Pirmenybės uždaro, dalyvauja 12 parinktų Chicago lošėjų, jų tarpe 1949 m. JAV meistris Alb. Sandrin, Illinois meistris Nedved ir kiti. Pabrežina, kad iš 12 dalyvių — 5 naujieji ateiviai: lietuviai Tautvaša, ukrainietis su JAV meistrė vardu — Turiansky ir 3 latviai: 2 broliai Tums ir Rudelis. Lošiama bus tik sekmadienis (11 ratų).

Pirmo rato pasekmės: Tautvaša juodais laimėjo prieš V. Tums, Rudelis įveikė J. Tums, Davidson + Coheną, Ang. Sandrin — Dahlstromą. Alb. Sandrin partija su Turiansky ir Nedved su Bery atidėtos.

New York, Chicago ir Toronto lietuviai šiuo metu vykdo savo pirmenybes. New York pirmąją šukys ir Chicagoje — Aleksandras Zukus.

Canadian Chess Chat, 2084 Decarie Bd., Montreal 28, Quebec, vasario 1952, išleido Canadian Chess Championship Tournament — 1951 knygą. 54 pusl., kaina \$1.00. Patalpintas visos pirmenybių partijos, dalyvių nuotraukos ir aprašymai.

Leidiny paskelbti paskutinio dešimtmečio Kanados pirmenybių ir taurės "The Drewry Cup" laimėtojai, būtent: 1941, 1943, 1945 D. A. Yanofsky, 1946 J. H. Belson, 1947 — D. Yanofsky, 1949 Maurice Fox ir 1951 — Povilas Vaitonis.

Leidiny naudingas įsigyti kiekvienam lietuviui.

JAV meistrė: Larry Evans, S. Reshevsky, H. Steiner, I. Horowitz ir

Dr. E. Lasker pakviesti į Cubos tarptautinį turnyrą, kuris prasidės šio mėnesio pabaigoje. Į tą turnyrą buvo kvietas Kanados meistris Povilas Vaitonis, bet jam nevykstant pakviestas Yanofsky.

JAV šachmatų Federacija susirūpinusi dėl lėšų ir dalyvių pasiuntimo į Tarponines pasaulio pirmenybes, Stockholm, Moterų pasaulio pirmenybes, Maskvoje, komandines pirmenybes Helsinky ir Pasaulio jaunių pirmenybes.

Tarybų Lietuvos komanda laimėjusi sritines rungtynes prieš Koreliu-Suomiją 8-2 ir Baltgudiją 8½-1½ įėjo į pusbaigines rungtynes, bet pralaimėjo prieš RSFSR 4-6.

1 lentoj Cholimov įveikė Boleslavski, 2 Mikėnas pralose Aroninui. Toliau Vistanekis, Čukajevs ir Višomirskis pasiekė lygias, o Lietuvos moterys (komandoje po 8 vyrus ir 2 moteris) nelaukta įveikė rusas 1½-½ ir pasekmė buvo 4-3 Lietuvos naudai, bet paskutinės 3 lentos neatlaikė ir prarado taškus. Tą patį RSFSR baigė įveikė Maskva (su Bronstein, Flohr ir t.t.).

Bostono lietuviai neužbaigė rungtynių su Lynn klubu. Prie padėties 1½-1½ 2 partijos nutrauktos ir laukia įvertinimo, būtent: Merkis su Heisingu ir Starinsko su Pike. Kiti baigė šitaip: Ketunakis — Perkins 0-1, Kontausas — Brown ½-½, Karosas — Gillen 1-0.

Manhattan klubo pirmenybėse, New York, pirmąją Eliot Hearst su 11-3 tašku. Po jo seka Jack Collins, J. Donovan ir kt. Manhattan klubo pirmenybės veda buv. New Yorko State meistris George Kramer su 11½-2½ tašku.

INFORMACIJOS SPORTININKAMS

Laikinas JAV ir Kanados Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetas, remdamasis sporto klubų atstovų suvažiavimu, įvykusio 1951 m. spalio 28 d. Toronto, įgaliojimas ir savo posėdžio, įvykusio 1951 m. gruodžio 30 d., Chicagoje, nutarimais, skelbia šiuos pranešimus:

1. Ryšium su ruošiamu JAV ir Kanados lietuvių sporto klubų atstovų ir sporto darbuotojų suvažiavimu ir II-siomis žaidynėmis Clevelande, prašomi visi sporto klubai ir pavieniai sportininkai bei sporto darbuotojai pranešti savo adresus laikinajam komitetui: Algirdas BIELSKUS, 770 E. 91st St., Cleveland 8, Ohio, USA. Nepranešus, komitetas nesiima jokios atsakomybės už tolesnes pasekas.

2. Pranešama, jog nutarta laikinai įkurti tris sporto apygardas: Chicago, su centru Chicagoje, apimančią Chicago, Detroito, Clevelando ir kitas JAV viduryje esančias lietuvių kolonijas; New Yorko, su centru Brooklyn, apimančią Atlanto pakraštį ir JAV rytuose išsimečiusias lietuvių kolonijas, ir Kanados, su centru Toronte.

Apygardų tikslas — ruošti apygardų pirmenybes ir kitokių pobūdžio žaidynes įvairiose sporto šakose, prižiūrėti sporto klubų veiklą, skatinti naujų klubų steigimą, puo-

selėti sportinę propagandą ir palaikyti ryšį su Laik. FASK-tu. Apygardos vadovybę sudaro apygardos komitetas, kurio pirmininkas yra skiriamas Laik. FASK-to, o kitus narius sudaro apygardoje veikiančių sporto klubų įgaliojimai atstovai (po vieną iš klubo). Sporto apygardų kadencija automatiškai pasibaigia su Laik. FASK-to kadencija.

3. Antrosios lietuvių sporto žaidynės įvyks gegužės 30, 31 ir birželio 1 d. Clevelande. Laik. FASK-tas yra įpareigojamas nustatyti žaidynių programą ir jų pravedimo taisykles. Techniški žaidynių pravedimo rūpinasi Clevelando LSK žaibas. Žaidynių programa numatoma: a) lengvoji atletika vyrams, moterims ir jauniams; b) futbolas vyrams; c) krepšinis vyrams ir moterims; d) tinklinis vyrams ir moterims; e) stalo teniso komandinės, vieneto, dvejetainio mišraus dvejetainio varžybos vyrams ir moterims ir vieneto — jauniams ir mergaitėms. Jaunių ir mergaičių gimimo datos riba yra 1933 m. gegužės 30 d. įskaitytinai. Krepšinio moterims bus žaidžiamas pagal naujas moterų taisykles (6 žaidikės aikštėje). Stalo teniso komanda sudaro 3 asmenys. Jauniai ir mergaitės gali dalyvauti kartu ir vyrų bei moterų klasėse.

4. Kiekviena sporto apygarda, ne anksčiau kaip balandžio 1 d. ir ne vėliau gegužės 15 d., privalo pranešti savo apygardų pirmenybės žaidynių programoje numatytiems dalykams (lengvoji atletika nebūtinai). Visų komandinių varžybų 1-mų vietų laimėtojai New Yorko ir Kanados apygardose ir 1-mu bei 11-ty vietų laimėtojai Chicago apygardose kvalifikuosis dalyvauti baigiamose varžybose Clevelande. Lengvojoje atletikoje dalyvių skaičius nepribojamas. Apie dalyvių skaičius apibojima, jei toks bus, stalo teniso vieneto ir dvejetainio varžybose, bus pranešta vėliau.

5. Smulkesnės informacijos apie šias žaidynes bus atskiru aplinkraščiu išsiuntinotos visiems sporto klubams ir suinteresuotiems pavieniams asmenims.

Dykai išbandymas

REUMATISKŲ SKAUSMŲ ARTHRITIS

Jei dar niekad neavartojai ROSSE TABS nuo raumenų skausmų, tančiai susijusių su reumatizmu, arthritu ir neuritu, tai kodėl jį nebandyti šiandien mūsų išlaidomis? Juos tūkstankiai vartoja jau virš 25 metų.

Šio laiško skaitytojams vaistai siunčiami dykai.

Mes kviečiame jus juos išbandyti. Leiskite atsistų jums siuntinį 24 tabletes dykai. Jei nepilnai būsite patenkintas gaunama pagalba, grąžinkite likusią dalį ir už tai nebūsite numos skolingas. Bandymas nekainuos jums nė vieno cento. NESIUS-KIT PINIGŲ. Tik tuojau atsiųskite savo vardą, pavardę ir adresą.

ROSSE PRODUCTS CO., Dept. X-3

2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVIČIUS, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue
Brooklyn 5, N. Y.
Tel. MAIN 4-2329

Priėmimo valandos:

Kasdien 2-4 ir 6-9 p.p.
Šeštadienis 10-12 ryto ir susitarus.

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9. Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Ofiso tel. Glenmore 5-3094
Namų tel. Glenmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:

Kasdien 12:30-2 ir 6-8 p.p., Išskyrus šventadienis.

Tel. Evergreen 7-4335

Stephen Aromiskis
(Armakauskas)

Graborius - Balsamutojas
Moderniška Kopyčia
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STag 2-5043

Matthew P. Ballas
(Bieliauskas)

Laidotavių Direktorius
Notary Public
660 GRAND ST.
Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius - balsamutojas
231 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.

SHALINS

(Shalinskis)

FUNERAL HOME

84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam gėrįs laidojimas.
Kopijimas suteikiam nemokamai
visose miesto dalyse.
LAIDOTAVIŲ DIREKTORIAI:
F. W. SHALINS IR
J. B. SHALINS
Tel. Virginia 7-4499

PARDUODAMI NAMAI

FIGOS, GERI, GEROJE VIETOJE

RIDGEWOOD — 6 šeimos mūrinis namas, šviesūs kambariai; CYPRESS HILL 3 šeimos, tušti kambariai; WOODHAVEN 2 šeimos medinis namas, abudu aukštai (flori) tušti pirkėjui; EAST NEW YORK — kampinis namas su salūnu, restoranu ir 2 šeimos viršuje tušti kambariai. Gera progą, kas nori įsigyti namą ir būdą, nes parduodamas ir biznis. Vietą gerą, lietuvių aplinkoje.

J. VASTONAS

REALTY and INSURANCE
1008 Gates Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. Glenmore 5-7285

Parduodam Namus

Turime gerų namų pardavimui — Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomuojuame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

Real Estate & Insurance
8054 65th St., Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Virginia 7-1896

D E M E S I O

Jeigu jums reikalingi BALDAI, TELEFIZIJOS APARATAI, DULKIŲ SIURBLIAI, SALDYTUVAI, kiti namų apyvokos daiktai... Kreipkitės tuojau pas šią reikmenų prekybos atstovą.

VILIS PITKUNIGIS
73 W. 104 St., N.Y.C.
Riverito 9-0104

Jis atstovauja geriausius New Yorko baldų gamybos, šaldytuvų (refrigerator), dulkių siurbių, televizijos imon.

Pirkdami per jį gaunate didesnę nuolaidą negu kitur ir palankiausias išsimokėjimo sąlygas.

Išmėginta ir įsitikinta Pabaltijos Valstybėse, kad daugiausiai padeda nuo peršalimo, galvos, dantų skaudėjimo, neuralgijos ir menstruacijų skausmų

KEPHALIN TABLETES,

kurias galite vėl gauti, šia. U. S. A.
20 TABLETŲ — 0.50
30 TABLETŲ — 1.00

Mes sumokame pašto išlaidas. Galite siųsti "Money Order" arba grynais, į dedant į voka. Išmėginkite! Neapsigaukite.

FREED DRUG COMPANY

4548 University Way, Seattle 5, Washington

Telefonas: Evergreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MIŠIUNAS IR SŪNUS EDWARD MIŠIUNAS SAVININKAI

Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėiti.

Pavieniai ir su šeima, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti. Importuoti konjaki - Uikandžiai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sūnus

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
JOSEPH BARASEVICIUS
Laidotavių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Kopijimas šermentis dykai
Tel. South Boston 8-2590
Avenue 2-2484

Lithuanian

Furniture Co.

MOVERS —

SO 8-4618

INSURED and BONDED
Local and Long Distance Movers

326-328 W. Broadway
SO BOSTON, MASS

ZALETSKAS

FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamutojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Kopijimas šermentis dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2600

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY
So. Boston, Mass.

Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. PA. 7-0402-M

WAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER AVE.
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotavių Direktorius
ir Balsamutojas
NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį.

Nauja moderniška kopijimas šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemaisiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.

Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

W. J. CHISHOLM

GRABORIUS

Asmeniškas Patarnavimas

331 SMITH ST.

PROVIDENCE, R. I.

Telephone.

OFISO: DEXTER 1952
Namų: PL 6236

LDS CENTRO VALDYBA

Pirmininkas — Prel. P. Juras, 94 Bradford St., Lawrence, Mass. Tel. 7356

Vicepirmininkai — Vincas J. Kudarka, 37 Franklin St., Norwood, Mass., ir

Pranas Razvadauskas, 5 G St., So. Boston, Mass.

Sekretorius — Ant. Kneitya, 50 Cottage St., Norwood, Mass.

Finansų sekretorius — Ant. Poldzius, 32 Wilder St., Brockton, Mass. Tel. Brockton 8-0729W

Izdininkė — Bronė Ciunienė, 79 Barry St., Dorchester, Mass. Tel. SO 8-9948

Revizijos komisija: — Kun. J. Bernatons, Nell P. Meskunas, B. Jakutis.

Visi laiškei LDS reikalais siunčiami sek. A. KNEIZIO vardu, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-6608. Piniginės perlaidos — Money Order ar čekiai išrašomi izdininkės B. Cunys vardu.

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

197 Havemeyer Street

Brooklyn 11, N. Y.

Tel. Evergreen 7-9394

William J. Drake

(DRAGUNAS)

LIETUVIS ADVOKATAS

85 - 03 WAREHAM PL.

JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 3-7722

ALLIANCE HALL

195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

CATERERS

Parties-Weddings

Communion Breakfasts

Banquets

MEETING HALL

LIETUVIŲ UŽEIGA

MAISTAS, GERIMAI, MALONUS PATARNAVIMAS

COOPER BAR & GRILL

101 COOPER ST., B'KLYN 7, N. Y.

Tel. GL 2-8589

Savininkai: FRANK MILAS
JOHN L. RIMSA

VALGIAI PIGŲ, SKRUOSTAI LYGŲ, — NĖRA NUOTAIKOS BE KNYGOS!

Taip skundžiasi tūlas tautietis, nežinodamas, kad VENTOS naujais leidiniais:

A. Valčiulaitis, "VALENTINA", puikiasias lietuvių kalboje romanas, tik \$2.00
A. Baronas, "ZVAIGZDES IR VEJAI", novelės, \$2.00
A. Sabaliauskas, "NUO IMSRES LIGI ORINOKO", misionieriaus nuotykių svetimoje šalyse \$2.50
V. Jonikas, "SIELVARTO RAUDOS" \$1.00

Gaunama paštu, prisituntus pinigų už pasirinktas knygas šiuo adresu: Mr. V. Jonikas, 262 Front St., Brooklyn 1, N. Y.

SAVE TIME MONEY WORK with York Heat

Mes instaliuojame visokios rūšies žibalinį (aliejumi) šildymą. Nereikia nešioti pelenų semtuvų. Nemokamai apskaičiuojame

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGES
AMERI. LIS. ORG. AMERI. R. LIETUV. ŽINIS
438 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Apreiškimo parapijos mokyklos seselės ruošia vaikus prie pirmos komunikacijos. Valstybinėse mokyklose besimokanti vaikai ir norintieji ruošti prie pirmos komunikacijos prašomi registruotis pas seseles.

Angelių Karalienės parapijos draugijos vasario 26 d. 7 val. vak. parapijos salėje ruošia blynų balių. Visi parapijiečiai maloniai kviečiami dalyvauti ir linksmiai praleisti užgavėnių vakarą. Pelnas skiriamas parapijos naudai.

Prof. Simas Sužedėlis, "Darbininko" redaktorius, kalbės Lietuvos Vyčių bendros komunikacijos pusryčiuose sekmadienį, kovo 2 d., Apreiškimo parapijos salėje. Tą dieną Brooklynėje įvyksta metinis L. Vyčių New Yorko - New Jersey apsk. suvažiavimas. Tą progą L. Vyčiai minės savo globėją šv. Kazimierą šventę. Pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje bus 10 val.

Užgavėnių blynai Seštadienį, vasario 23 d., 7 val. Angelių Karalienės parapijos salėje — Ateitininkų Ramovėje — New Yorko ir apylinkės ateitininkai rengia blynų vakarienę. Kviečiami dalyvauti visus ateitininkus su šeimomis ir bičiuliais.

V. Širvydas, žurnalistas, šiuo metu tarnauja Amerikos konsulate Montrealyje, Kanadoje, lankėsi "Darbininko" redakcijoje.

Serga Petronėlė Baltrušaitienė, gyv. 118 Varet St., Brooklyn, N. Y. Paskutiniu metu dirbo pas J. Simėną, New Yorko. Ji yra plačiai žinoma šiuoju tarpu. Paguldyta Kings County ligoninėje, Bldg. C. 32 Ward, III aukštas, Brooklyn. Gimėnės ir draugai prašomi aplankyti.

Mirė Stasys Mickus, Vasario 11 d. Meadow Brook ligoninėje mirė St. Mickus, 69 m. amž. Amerikoje išgyveno apie 45 metus. Buvo susipratęs lietuvių, priklausė daugeliui lietuvių draugijų. Palaidotas iš šv. Aloyzo bažnyčios Great Neck, vasario 14 d. šv. Jono kapinėse.

VASARIO 16 MINEJIMAS

Pereitą šeštadienį ir sekmadienį Didžiojo New Yorko lietuviai praleido minėdami Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 34-tąją sukaktį. Kaip gražus įvadas į oficialiąsias kalbas, kurios įvyko sekmadienį Webster Hall, buvo šeštadienio šventoji Valanda. Apreiškimo par. bažnyčia buvo pilnutėlė prisirinkusių tikinčiųjų tą vakarą pasimelsti už kėičiančią Lietuvą.

Kun. J. Pakalniškis pravedė pamaldas ir perskaitė pasiaukojimo aktą šv. Marijos Širdžiai. Vėliau tą aktą pasirašė visi tose pamaldose dalyvavusieji. Kun. V. Budreckas pasakė momentui pritaikytą pamokslą. Giedojo parapijos choras, vedamas Povilo Sako. Jonas Zukas vargonais pagrojo Bacho Adagio ir Toccato. Parapijos klebonas kun. N. Pakalnis suteikė palaiminimą šv. Sakramentu.

Rytojaus dieną tiek senieji, tiek naujakuriai iš New Yorko ir apylinkių gausiai sutraukė į Webster Hall. Karščiau muzikai aidint pražygiavo su vėliavomis lietuviai legionieriai, jas pagerbė ir pastatė scenoje, kuri jau prieš tai buvo papuošta Amerikos vėliavomis. Šalia legiono vėliavų stovėjo ir didelė Lietuvos trispalvė.

New Yorko Lietuvių Tarybos pirmininkui P. Mikalauskui vadovaujant, scenoje praslinko įvairi minėjimo programa su kalbomis, dainomis ir muzika.

Savo trumpame įžangos žodyje P. Mikalauskas pabrėžė, kad okupantai išplėš lietuvius tautai laisvę, nepriklausomybę, išblaškė ir pačią tautą. Nors kėras yra žiaurus, bet jis vieništelė pavergtųjų viltis, jei reikalai kitaip neišsprends. Jo pakviestas Gen. Lietuvos Konsulas J. Budrys susirinkusius pasveikino Lietuvos Pasiuntinio Washingtono P. Zadeikio vardu. Perskaitęs jo laišką, kuriame P. Zadeikis nurodo pagrindinę sąlygą laisvei atgauti vieningai vykdomą laisvės kovą darbą, J. Budrys dar sveikino patis. Jis nurodė tik ką iš Vokietijos atvykusius tris lietuvius žvejus, kurie savo drąsiu žygiu parodė pasauliui lietuvių tautos laisvės troškimą, o mū-

sų pareiga tęsti nenuilstamą kovą, iki tų laisvės atgausime.

Adv. Paulauskas, Amerikoje gimusios lietuvių kartos atstovas, pabrėžė, kad, nors daugelis lietuvių yra čia gimę ir Lietuva nežino tik iš savo tėvų pasakojimų, vistiek Lietuvos reikalais rūpinasi ir nepaliaujamai dirba už jos išlaisvinimą. "Gal kartais mes nemokame tos kalbos taip gerai, kaip jūs (Lietuvoje gimę), bet jūs ir mūsų sielos geidžia to paties dalyko — tautos nepriklausomybės," pareiškė jis, sustodamas ilgiau ties naująja čionykščių lietuvių karta ir jos ryžtingumu.

Juožas Audėnas, priminęs, kad ši diena lietuviams yra ir džiaugsmo ir liūdesio diena, pabrėžia, kad šiuos du jausmus tegul suriša pasiryžimas kovoti ir nugalėti. Po to jis trumpai peržvelgia politinę padėtį ir visuomenės nuotaikas, buvusias anuomet ir dabar. Padaręs išvadą, kad anuomet buvusios kur kas silpnės išsilaisvinimo viltys, jis kviečia visus vieningai dirbti laisvinimo darbą.

Juožas Tysliava, peržvelgęs lietuvių kovas dėl laisvės per šimtmečius. Pasiremdamas komunistų propagandos tvirtinimais, kad jie iš jaunimo gali padaryti sau paklusnius vergus, jis lietuvių žvejų pavyzdžiu įrodė, kad tai yra tik propagandinis melas. "Jūs, bėgdami iš Lietuvos, šiuos vyrus palikote vaikais. Bet matote, kad iš jų komunistai nieko nepadarė", pasakė jis, vėl sugrįždamas prie lietuvių žvejų, ir tvirtindamas, kad lietuvių tauta nepalūš.

Po to jis apeliavo į visus, kviesdamas aukoti Lietuvos laisvinimo darbui. Operetės choro dainininkės, tautiškais drabužiais pasipuošusios, perėjo susirinkusius ir, kaip vėliau pirmininkas pasakė, surinko 1,359 dol. ir 65 centus.

Viešnia, JAV Kongreso atstovė Edna Kelly, kuri kalbėjo prieš pat pertrauką, priminusi vasario mėnesį minimus Amerikos didžiulius laisvės kovotojus Lincolną ir Washingtoną, kalbėjo apie Lietuvą ir jos išsilaisvinimo galimybes, išeidama iš bendros politinės padėties. Ji pabrėžė, kad šiuo metu JAV daro viską, kad pavergtieji kraštai nepalikėtų vergijoje. Čia ji paminėjo neseniai Londone įvykusią Europos sąjūdžio konferenciją, kurioje dalyvavo ir lietuvių atstovai, ji išminėjo ir tuos didžiulius JAV išpareigojimus Atlanto pakčiai. "Ateis diena, kada Lietuva ir vėl bus laisva ir nepriklausoma valstybė. Tam reikia darbo" — ji pasakė, baigdama.

Svarbieji vakaro kalbėtojai buvo kovojančios Lietuvos gyvieji atstovai, du jauni žvejai, tik prieš keletą dienų pasiekę New Yorką. Pirmininkui P. Mikalauskui pristatius, pirmasis kalbėjo **Edmundas Paulauskas**. Jaudindamasis prieš didžiulę publiką, jis padėkojo Amerikos lietuviams už paramą atvykti į JAV. Jis pareiškė, kad jie į laisvąjį pasaulį atvežė kėičiančios Lietuvos laisvės šauksmą. Ši diena tenai yra gėdulo diena, bet tauta tiki, kad ateis diena ir nuskambės laisvės varpas.

Laivo kapitonas **Lionginas Kublickas**, pasveikinęs susirinkusius, pasakė, jog džiaugiasi čia matydami tiek daug lietuvių.

ISNUOMUOJAMAS kambarys vyriškiui, apūdytas ir su pataravimu. Patogus susisiekimas, netoli East New York.

Kreiptis telefonu ML 2-0702

vių švenčiančių Vasario 16-ją. "Lietuvoje irgi švenčiama, bet kiekvienas ją mini giliai savo širdyje."

Susirinkusieji, kurių daugelis ypatingai šių jaunuolių atvykimo buvo paskatinti ateiti į šį minėjimą, jiems sukėlė karštų ovacijų, o vėliau juos apsupė, klausėsi pasakojimų apie gyvenimą Lietuvoje ir teiravosi apie gimines ir pažįstamus. Tretytis jų draugas su jais kartu nepasirodė, nes buvo išvykęs kitur dalyvauti Vasario 16 minėjime.

Vėliau New Yorko Tarybos sekretorius adv. St. Briedis perskaitė sveikinimus, kurių tarpe buvo Vliko, New Yorko miesto mayoro ir New Yorko gubernatoriaus ir Kongreso narių telegramos. Perskaityta ir gubernatoriaus Thomas E. Dewey proklamacija, skelbianti šventę Vasario šešioliktosios minėjimo dieną.

Muzikinėje minėjimo dalyje, kuri buvo išmėtyta per visą programą, dalyvavo Lietuvos operos solist Vincė Jonuskaitė ir Metropolitan operos solistas Algirdas Brazis. Jie, akompanuojant Aleks. Mrozinskiui, padainavo liaudies dainų, operos arijų ir duetų. Mykolo Liuberskio diriguojamas Operetės choras, minėjimo pradžioje sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus ir "Apsaugok, Aukščiausias," vėliau sudainavo visą eilę įspūdingai nuskambėjusių dainų. Dainavo mišriame sąstate ir kaip vyrų choras.

Šventinės nuotaikos teikė ypač choro moterų tautiniai drabužiai. Deja, publikos tarpe nesimatė nė vienos moters, tuos drabužius dėvinčios. Lietuvoje, paskui Vokietijoje, o dar prieš porą metų ir New Yorko, ypač tremtinės moterys, tuos drabužius vilkėdavo kaip iškilmų pasipuošimą.

Užbaigus minėjimo programą, nors ir buvo specialus orkestras, šokti buvo mažai tešokama. Matyt, dauguma vis dėlto buvo paveikti Vasario 16-tos šventės nuotaikos, o ypač to gyvojo susitikimo su kėičiančia Tėvyne, kurios dot atstovus, praveržiusius pro geležinę uždangą, turėjo savo tarpe.

S. Narkėliūnaitė

New Yorko studentai

New Yorko universitetuose išsiblaškę studijuoja nemažas būrys lietuvių studentų. Jie dabar susiorganizavo į savo draugiją. Norėdami patys arčiau susipažinti ir kartu atgaivinti senas tradicijas, vasario 22 d. — Washingtono dieną (nedarbo diena), Alliance salėje, 195 Grand St., Brooklyn, rengia iniativą sėdėti. Programą veda Vitalis Zukauskas, pianinu skambina Aldona Kepalaitė, dainuoja solist. Rožė Mainelytė, deklamuoja Elvyra Apanavičiūtė. Šokiama groja Macelio orkestras.

ŽODŽIO IR DAINOS VAKARAS

Dalyvauja literatūros ir scenos milžinai:

BERNARDAS

BRAZDŽIONIS

ANTANAS

GUSTAITIS

HENRIKAS

KAČINSKAS

KVARTETAS

AITVARAI

Kovo 9 d. sekmadienį, 4 val. p. p. APREIŠKIMO PARAPIJOS SALEJE

No. 5th ir Havemeyer St., Brooklyn

Rengia literatūros žurnalas GABJA

BOSTONO ŽINIOS

Adv. J. Grigalius pas
prez. Trumaną

Š. m. vasario 15 d. adv. J. Grigalius iš Bostono buvo nuskridęs į Washington, D. C. ir dalyvavo kartu su kitais ALT nariais priėmimo pas JAV prezidentą Harry S. Truman.

Išėjo "Vytytis" 2 Nr.

Jau išspausdintas "Vytytis" 2 Nr., skirtas vasario 16 d. sukačiai paminėti. Daug idomių ir vertingų straipsnių.

St. Santvaras šeštadieninė mokyklą

Vasario 23 d. šeštadieninė lituanistikos mokyklos rašytojas St. Santvaras kalbės vyresniųjų klasių mokiniams apie Bostono gyvenančius lietuvių rašytojus. Kviečiami atvykti ir pastoviai mokyklos nelankančieji high school moksleiviai.

Užgavėnių kaukių balius

Vasario 22 d. 7 val. vak. Lietuvių Ramovėje, 484 E. 4th St., So. Bostone, prasidės kaukių balius. Bus premijuojamos įdomiausios kaukės, duodamos originalios dovanos šokių varžybų laimėtojams ir kitos staigmenos. Patalpos yra puikiai įrengtos ir jose kiekvienas smagiai palydės "lašini", pasitikdamas liesąjį "kanapinį".

Kun. K. Jenkus ir Dr. Pr. Galinis turi turtingiausius lituanistikos knygų privačius knygynus visoje Naujojoje Anglijoje. Jie juos papildė lankydami laisvoje Lietuvoje ir dabar uoliai renka visus liet. leidinius.

Vytautas Strolia grįžo iš Amerikos kariuomenės ir vėl apsigyveno South Bostone. Jam teko patirti keletą mėnesių ir Vokietijoje, iš kurios jis buvo tik prieš kelis metus atvykęs, kaip tremtinys.

Bostono biudžetas artį šimto milijonų. Bostono majoras Hynes iškėlė miesto naująjį tarybai svarstytį jo paruoštą biudžetą, kuris siekia 98 milijonus dol. Padidėjusioms miesto išlaidoms padengti numatoma padidinti nejudomo turto mokesčius.

Vyčių susirinkimo metu suvaizdintas trumpas veikalėlis apie karalių Mindaugą.

Leonas Rudziūnas, aviacijos mechanikas, prieš 6 mėnesius išvykęs į JAV kariuomenę iš Chicago, šiuo metu yra Kentucky valstybėje, kur baigia pasiruošti aviacijos mechaniko pareigoms. Leono tėveliai, brolis ir sesutė gyvena South Bostone. Jis čia gyvendamas priklausė prie parapijos choro ir tautinių šokių grupei, o nuvykęs Chicago, priklausė prie S. Sodeikos vadov. "Dainavos" ansamblio.

Piliečių draugijos turtas

Iš apyskaitos, išsiuntinėtose S. B. Liet. Piliečių Draugijos

ŠVENTO ANTANO GARBEI

Kovo - March 18 dieną, 1952 m.

LIETUVOS PRANCISKONŲ

Šv. Antano Vienuolyne

Kennebunk Port, Maine

Prasideda

Iškilmingos 13-kos Antradienų Pamaldos

kurios baigsis birželio 4-13 d.

Šv. Antano Mišių Novena

Už visus šv. Antano 13-kos Antradienų Pamaldų ir Novenos dalyvius bus laikomos

KAS ANTRADIENĮ:

7 val. ryto — iškilmingos šv. Mišios.

7 val. vakaro — iškilmingos pamaldos prie išstatyto šv.

Sakramento

Pamaldų metu bus skaitomos prisijusios intencijos, kuriomis Pranciskonai melsis.

Visus šv. Antano Mylėtojus kviečiame

Jungtis su Pranciskonais maldoje, šv. Komunijoje ir šv. Mišiose, kad per didžiojo Stebukdario šv. Antano užtarimą iš Dievo išprašytume:

TEISINGOS TAIKOS,

NEPRIKLAUSOMYBĖS LIETUVAI,

KIEKVIENAM ROPESČIŲ VALANDOJE REIKALINGOS

PAGALBOS.

Si queris miracula... Jei ieškai stebuklų, kreipkis į šv. Antaną.

Iki Kovo 18 d. prašome prisijusti savo ypatingas intencijas sekanti adresu:

VERY REV. PROVINCIAL SUPERIOR

KENNEBUNK PORT, MAINE

nariams, paaiškėjo, kad minėta draugija praeitais metais turėjo pajamų \$122,196.08, o išlaidų \$126,494.98. Daugiausia pajamų gauta iš bufeto, būtent, \$105,656.83. Taip pat ir išleista daugiausia už alų ir degtinę — \$61,779.51. Antroje vietoje eina darbininkų ir muzikantų algos — \$25,706.60. Įvairioms aukoms išleista tik \$354.24. Pagal atskaitą draugijos turtas įvertinamas \$207,878.97, o skolos esama tik \$39,056.10. Draugija turėtų gausiau paremti lietuvių tautos kultūrinius ir šalpos reikalus, kaip tai buvo daroma seniau, kuomet ji nebuvo dar taip turtinga.

Varoma iš buto padegė namas. Mrs. Mabel Dermody, 48 m., gavusi iš namų savininkės, Mrs. Anna Smilgis, gyv. 27 Savin Hill Ave., Dor., įsakymą išsikraustyti iš jos buto, supykusi aplaistė butą žibalu ir padegė. Nuostolių padaryta už \$1,400.00. Teisėjas už tokį darbą pasiuntė Mrs. Dermody į psichopatinę ligoninę ištirti jos protui.

Stasys Mockus, 30 metų išbuvęs Susi, Lietuvių šv. Kazimiero draugijos finansų raštininku iš tų pareigų pasitraukė. Šios vyrų pašalpinės draugijos valdyboje S. Mockus išbuvo nuo 1914 metų.

South Bostoniečiai Alaskoje

Amerikos karo aviacijos kapitonas Albertas Audickas prieš kurį laiką paskirtas buvo į aviacijos bazę Fairbanks, Alaska. Praeitą pavasarį jis automobiliu ten nusivežė savo

žmoną (Stasę Matulevičiūtę) su trimis vaikučiais. Savo tėveliams rašo, kad ten įdomu ir gražu, ypač vasarą. Jų namų dažnas ir mielas svečias esąs Dr. J. Pajaujis, kuris ten profesorauja.

Boston Edison Co., kuri aprūpina Bostoną ir jo priemiestius elektros energija, pereinantis metais turėjo \$7,191,597.00 pelno. Iš viso pajamų turėjo \$74,446,283.00. Tai buvo aukščiausios pajamos įmonės istorijoje.

Leonas Stunžėnas su žmona ir dviem vaikučiais, atvykęs į JAV, kurį laiką dirbo ūkyje, Michigan valstijoje. Prieš kelias savaites atsikėlė į South Bostoną ir čia kuriasi.

Oro puolimo pratybos Bostone įvyks vasario 21 d., iš ryto. Jau baigta įrengti 55 sirenos. Jei ta dieną pasitaikytų blogas oras, tai pratybos įvyks vasario 23 d.

Silvestras ir Zuzana Jaskevičiai prieš keletą metų Balfui tarpininkaujant, įsidukrino vieną lietuvių - našlaitį iš Klaipėdos krašto ir dabar jį gražiai auklėja kaip savo vienturtę dukrelę.

Dr. Albertas Apsiega praeitų metų gale atidarė savo kabiną Westboro, Mass., miestelyje. Jis yra baigęs Bostono Universiteto medicinos skyrių, ir kelis metus praktikavo šv. Vincento ligoninėje, Providence, R. I. Jo vyresnysis brolis Bronius, yra anksčiau baigęs Tufts kolegijos medicinos skyrių ir dabar praktikuoja Block Island, R. I. Abu broliai gydytojai yra vedę lietuviškas ir užaugę Bostone, kur jų tėveliai ir dabar gyvena.

57-tas METINIS BALIUS

RENGIA ŠV. JURGIO DRAUGIJA

SEŠTADIENI

Vasario-February 23 d., 1952 m.

GRAND PARADISE SALEJE

318 Grand St.

Brooklyn, N. Y.

Pradžią 7:30 val. vakare

Bilietas su taksomis — \$1.00.

A. PAVYDŽIO orkestras gros lietuviškus ir amerikoniškus šokus.

Visus sirdingai kviečiame dalyvauti baliuje, kuris bus didžiausias visoje apylinkėje. Čia turėsime malonių susitikimų su savo pažįstamais ir pasivažiavimais skaniais užkandžiais ir gėrimais.

Kviečia rengimo komisija

Vasario 22 d., penktadienį, 6.30 v. v.

(NE DARBO DIENA)

ALLIANCE HALL, 195 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Didžiojo New Yorko Studentų Draugija rengia

KULTŪRINGAI TRIUKŠMINGĄ

INITIUM-SEMESTRĮ

Programa trumpa ir įvairi.

Po programos šokiai.

Įėjimas 1,25 dol.